בַּיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים שָׁמַעְנוּ שׁוּב וָשׁוּב בְּרֹאשׁ מַהֲדוּרוֹת הַחֲדָשׁוֹת אֶת הַמִּלָּה שְׁבִיתָה. כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים מַהִי שְׁבִיתָה: אֵין עוֹבְדִים, אֵין עוֹשִׂים כָּל מְלָאכָה. שׁוֹבְתִים; מִלָּה הַנִּגְזֶרֶת מִן הַשֹּׁרֶשׁ – ש ב ת.

זְכוּת הַשְּׁבִיתָה נִתְּנָה לַפּוֹעֲלִים אַחֲרֵי מַאֲבָק קָשֶׁה, וְהִיא אַחַת הַזְּכֻיּוֹת הַבְּסִיסִיּוֹת שֶׁל פּוֹעֵל שֶׁאֵינֶנּוּ מְרֻצֶּה מִתְּנָאֵי עֲבוֹדָתוֹ. אֲבָל לֹא לְכָל שְׁבִיתָה וְלֹא לְכָל שׁוֹבֵת יֵשׁ אוֹתוֹ כֹּחַ. כַּאֲשֶׁר שׁוֹבְתִים פּוֹעֲלֵי בֵּית חֲרֹשֶׁת, סוֹבְלִים הַפּוֹעֲלִים וְנִפְגָּעִים בַּעֲלֵי הַמִּפְעָל, אֲבָל הַצִּבּוּר הָרָחָב אֵינוֹ נִפְגָּע יְשִׁירוֹת מִשְּׁבִיתָה כָּזֹאת, וְלָכֵן הִיא יְכוֹלָה לְהִמָּשֵׁךְ זְמַן רַב. כְּשֶׁשָּׁבְתוּ פּוֹעֲלֵי הַמִּסְפָּנוֹת, לְמָשָׁל, סָבְלוּ הֵם בְּעִקָּר, וְהַמִּפְעָל עַצְמוֹ, אֲבָל הַצִּבּוּר לֹא נִפְגַּע. אֵין סָפֵק שֶׁכָּל שְׁבִיתָה, וּבְעִקָּר זוֹ הַפּוֹרֶצֶת בְּמִפְעָלִים צִבּוּרִיִּים, עוֹלָה כֶּסֶף רַב לַמְּדִינָה, וְהַמְּדִינָה הִיא כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ, וְלָכֵן כֻּלָּנוּ נִפְגָּעִים, אִם כִּי לֹא תָּמִיד חָשִׁים בַּפְּגִיעָה בְּאֹפֶן מִיָּדִי.

שְׁבִיתָה בְּבָתֵּי חוֹלִים פּוֹגַעַת קָשֶׁה בָּאֶזְרָחִים, וּבְעִקָּר בַּאֲנָשִׁים חַסְרֵי אוֹנִים. כְּשֶׁשָּׁבְתוּ הָרוֹפְאִים, נִפְגְּעוּ חוֹלִים שֶׁהָיוּ זְקוּקִים לְנִתּוּחִים, אוֹ לְטִפּוּלִים רְפוּאִיִּים מְיֻחָדִים; אֲבָל הָרוֹפְאִים עָבְדוּ בְּכָל־זֹאת וְטִפְּלוּ בְּמִקְרִים קָשִׁים וּדְחוּפִים. וְלָמָּה? כִּי מִקְצוֹעַ הָרְפוּאָה אֵינֶנּוּ כְּכָל מִקְצוֹעַ אַחֵר: אֵין זוֹ סְתָם עֲבוֹדָה לְשֵׁם פַּרְנָסָה; הָרוֹפֵא מַקְדִּישׁ אֶת חַיָּיו לְהַצָּלַת חַיִּים, וְנִשְׁבַּע לְטַפֵּל בְּכָל אָדָם, בְּלִי הֶבְדֵּל מִין, גֶּזַע וּלְאֹם.

גַּם הָאֲחָיוֹת הִתְחַיְּבוּ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל כְּדֵי לַעֲזֹר בְּהַצָּלַת חַיִּים וְכָל שְׁבִיתָה שֶׁלָּהֶן מְסַכֶּנֶת חַיֵּי אֲנָשִׁים וְגוֹרֶמֶת סֵבֶל רַב לַזְּקוּקִים לָהֶן. מִקְצוֹעַ הָאָחוֹת מְיַגֵּעַ וְשׁוֹחֵק, וְקָשֶׁה לִי לְהָבִין אֶת מְדִינִיּוּת הַמֶּמְשָׁלָה הַמִּתְעַקֶּשֶׁת עַל הַקְפָּאַת תְּקָנִים וּמַשְׂכּוֹרוֹת דַּוְקָא בִּתְחוּם הַבְּרִיאוּת וְחַיֵּי אָדָם. אֲבָל קָשֶׁה לֹא פָּחוֹת לְהָבִין אֵיךְ יָכְלוּ הָאֲחָיוֹת לִשְׁבֹּת מִמְּלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ שֶׁלָּהֶן. יֵשׁ דַּרְכֵי שְׁבִיתָה שׁוֹנוֹת, וְנִרְאֶה לִי שֶׁלּוּ שָׁבְתוּ הָאֲחָיוֹת רָעָב תּוֹךְ כְּדֵי עֲבוֹדָתָן וּמוֹכִיחוֹת שֶׁהֵן מוֹסִיפוֹת לְמַלֵּא אֶת תַּפְקִידָן הַשּׁוֹחֵק תּוֹךְ סֵבֶל עַצְמִי, הָיְתָה אַהֲדַת כָּל הַצִּבּוּר נְתוּנָה לָהֶן.

הַשְּׁבִיתָה הִיא אַחַת מִזְּכֻיּוֹת הַיְּסוֹד שֶׁל הָעוֹבְדִים, וּלְעִתִּים הִיא נִמְשֶׁכֶת עַד שֶׁאֶחָד הַצְּדָדִים נִשְׁבָּר. הַזְּכוּת לִחְיוֹת הִיא הַזְּכוּת הָרִאשׁוֹנִית לְכָל אָדָם. בְּמִקְרֶה שֶׁל שְׁבִיתַת הָאֲחָיוֹת נִשְׁבְּרוּ הַחוֹלִים, נִשְׁבַּר לִבָּן שֶׁל הָאֲחָיוֹת, וּבְלִבֵּנוּ שֶׁלָּנוּ נִסְדַּק הָאֵמוּן בָּאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה, שֶׁתַּעֲשֶׂה הַכֹּל לְמַעַן הַחוֹלִים. כָּל שְׁבִיתָה הִיא צַעַד נוֹאָשׁ, אֲבָל יֵשׁ שְׁבִיתוֹת, הַמַּשְׁאִירוֹת אַחֲרֵיהֶן שְׁבָרִים שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד מְאֹד לְאַחוֹת אוֹתָם. אַחַת מֵהֵן הִיא שְׁבִיתַת הָאֲחָיוֹת. אֲנִי מְקַוָּה מְאֹד כִּי הַשְּׁבָרִים יְתֻאֲחוּ בְּכָל זֹאת, גַּם בְּסִיּוּעָן שֶׁל הַשּׁוֹבְתוֹת לְשֶׁעָבַר, הֲלֹא הֵן הָאֲחָיוֹת הָרַחֲמָנִיּוֹת.

שֶׁלָּכֶם,

דְּרִישַׁת שָׁלוֹם

מֵאֵת עֲדוּלָה

מֵחוֹף יַמָּהּ שֶׁל תֵּל־אָבִיב
בְּקֵפֶל מִכְנָסָיו הֵבִיא אָבִי
(מוּבָן, בְּלִי כַּוָּנָה!)
עָנָן קָטָן שֶׁל חוֹל זָהָב
הַמְשַׁיֵּט עַכְשָׁו בַּחֲדָרִים
בֵּין קִשּׁוּטֵי הֶחָג וְרָהִיטֵי הַחוּל
וְעַל דֻּגְמֵי מַרְבָד אֲנִינֵי צֶבַע...

דְּרִישַׁת־שָׁלוֹם מֵאֵיתָנֵי הַטֶּבַע!

מֵאֵת יָאִיר זָקוֹבִיץ

מִסְּצָצָר וּשְׁמוֹ חֶצְרוֹן
תָּקַע תְּקִיעָה בַּחֲצוֹצְרָה,
וְחִישׁ הֵגִיבָה בְּחָרוֹן
הַמִּתּוֹפֶפֶת יַעֲרָה:
"מָה אַתָּה פִּתְאֹם תּוֹקֵעַ
וְאוֹתִי מְזַעְזֵעַ?
אֵיזֶה צְלִיל אָיֹם נוֹרָא
נִפְלַט מִתּוֹךְ הַחֲצוֹצְרָה?

הַסְתֵּר אוֹתָהּ בְּתוֹךְ אָרוֹן,
הֲרֵי אַתָּה נְטוּל כִּשָּׁרוֹן!
אִם אָכֵן אֵינְךָ שׁוֹמֵעַ
מָה שֶׁפִּיךָ פֹּה תּוֹקֵעַ –
אֶת אָזְנֶיךָ עוֹד אֶקְטֹף
וְאַרְעִים לְךָ בַּתֹּף.
מָה נוֹרָא הַחֲצוֹצְרָעַם!"
סִיְּמָה הַנְּאוּם בְּזַעַם.

, בִּרְכָּיו פָּקוֹת,
נִבְהַל מִיַּעֲרָה,
עוֹד רֶגַע וְיַתְחִיל לִבְכּוֹת
בִּגְלַל הַגְּעָרָה.
מִיָּד בְּלֵב הַנְּעָרָה
נֵעוֹרָה חֲרָטָה,
וּכְבָר הַחֵלָּה יַעֲרָה
אוֹמֶרֶת לוֹ: "אַתָּה
אוֹתִי מֵבִין, חָבֵר?
נִתְקַפְתִּי בֶּהָלָה;
אֲבָל הַפַּחַד חִישׁ עוֹבֵר
וְגַם הַחַלְחָלָה.

חִישׁ קַל תָּפִיק מֵחֲצוֹצְרָה
צְלִילִים יָפִים, חֶצְרוֹן,
וּכְשֶׁתֵּדַע אֶת הַתּוֹרָה,
נוּכַל יַחְדָּו לָרֹן."

חֶצְרוֹן וְיַעֲרָה חִישׁ קַל
הִתְחִילוּ לְנַגֵּן,
וְעַל שְׁתֵּי אָזְנַי בִּכְלָל
אֵין מִי שֶׁיָּגֵן...

מגזין שבועי • יום חמישי
י"ח בתמוז תשמ"ו – 24.7.86

האם נחוץ

שוק הכדורגל העולמי שוקק חיים לאחר המונדיאל. הגיבורים האטרקטיביים של איצטדיוני מכסיקו מתפזרים על־פני מועדוני אירופה ודרום־אמריקה, מרבים בהעברות עושות־כותרות, מעניקים לכדורגל את משב־הרוח המרענן החשוב כל־כך.

הקבוצות שרכשו שחקנים מתחרשות ומעוררות סקרנות. איצטדיונה של נאפולי יהיה העונה, כמובן, מלא, בעונה השניה של דייגו מאראדונה – אבל גם האחרות, הפועלות בקנה־מידה קטן יותר (כמה דייגו'ס יש בעולם?) יזכו בנתח צופים הגון. זה ישפיע גם על הקופות.

...ואצלנו? ממשיכים עם השטויות. עם הדברים הקטנים. הכל בקנה־מידה מקומי כל־כך.

שוק הכדורגל שלנו נסב סביב 8־10 שחקנים רציניים יחסית – אבל לא יותר. העורקים של הליגה הישראלית עודם מסויידים. את האפשרות הקסומה לחזק קבוצות באמצעות שחקנים מפורסמים מעבר לים, שיכניסו מימד חדש של עניין – דוחים, בינתיים, לכמה שנים. כאילו שיש להם כל הזמן שבעולם.

קראנו השבוע, בידיעה קצרצרה, כי בהסתדרות ידונו בשיתוף שני זרים. חבל שנכון לרגע זה, קשה להיות אופטימיים בקשר לתוצאות הדיון. הראש של קברניטי הכדורגל הישראלי עובד לאט. לא מבינים שבלי חידושים, אי־אפשר יהיה לשווק את המשחק הפופולארי הזה לקהל התובעני – ובצדק.

יצאנו לשוחח עם מאמנים, עסקנים ושחקנים על שיתוף כדורגלנים זרים בליגה שלנו. התשובה של הרוב: בעד. משוכנעים שאפשר לעשות את זה, לא להפסיד בספית (ואפילו להרוויח) ובעיקר – להעלות את הרמה.

שחקן מהסגל הדני במחיר מציאה

הבחור שישב איתנו במלון "פייסטה אמריקנה" במכסיקו־סיטי, לא היה מוכר לנו. הציג את עצמו: קנט נילסן, שחקן מילואים בנבחרת דנמרק. ישב פעמיים על הספסל, לא שותף ולו לדקה במשחקי המונדיאל.

"אני אחד משש השחקנים בין ה־22 שלנו, שמופיע בליגה הדנית, בקבוצת ב.ק. קופנהאגן", סיפר לנו, "המשכורת שלי היא משהו בסביבות ה־25 אלף דולר. האמרגן שלי בקשר עם קבוצות באירופה. אני רוצה להעלות את המשכורת וסבור כי הקבוצה שלי תדרוש מכסימום 80 אלף דולר, אולי פחות, תמורת שיחרורי".

קנט נילסן בן ה־24 היה בישראל ב־1979, עם נבחרת הנוער, שבה שיחק גם חברו לנבחרת במונדיאל ג'ון סיוובק (מנצ'סטר־יונייטד). "נשארו לנו הרבה זכרונות טובים מישראל. בכלל, הדנים אוהבים לשהות תקופות ארוכות בארץ. להיות מתנדב בקיבוצים שלכם זהו ספורט לאומי בדנמרק".

לא הצענו לו לשחק כאן, משום שלא היה טעם. אבל עושה רושם שהוא היה מוכן לשמוע על כך ועוד איך. שלמה שרף דיבר על שחקנים של לינגבי? אני מספר לכם על שחקן בן 24 מסגל נבחרת דנמרק הגדולה.

אגב, איזו קבוצה בליגה הישראלית לא היתה קונה במחיר־מציאה שחקן מסגל נבחרת דנמרק למונדיאל?

שלמה שרף: כוכבי לינגבי היו באים לכאן ברצון

"איזו שאלה? הייתי מביא מיד זרים", אומר שלמה שרף, מאמן מכבי חיפה ומסביר: "הבאת שני זרים היתה נותנת 'פוש' בלתי־רגיל לכדורגל הישראלי. הרמה היתה עולה וגם דרישות השחקנים שלנו היו מתמתנות".

שלמה יודע בדיוק מה ומי הוא רוצה. "הייתי עם מכבי חיפה בדנמרק ושיחקנו נגד לינגבי, שהיא קבוצה טובה. פגשנו שם שחקנים מצויינים, שמרוויחים עשרת אלפים דולר לעונה. הם היו באים ברצון לשחק כאן, ליהנות משמש טובה ועוד להרוויח כפול.

"יש מאות ואלפי כדורגלנים באירופה שאפשר לבחור ביניהם ולהביא לארץ. אפשר להביא יוגוסלבים מצויינים בכסף קטן. ההבאה של האירופים היתה משפרת גם את החינוך בכדורגל אצלנו", בטוח שרף.

שרף ממחיש מה פירוש הבאת זרים: "מה היה הכדורסל לפני הזרים? כלום. נכון שיש לקבוצות הכדורסל בעיות כספיות, אבל הרי בכדורגל הפוטנציאל של הקהל וקיבולת האיצטדיונים גדולים בהרבה".

זרים מיד – אומר שרף, אבל משוכנע שלצד הפעולה החיובית הזו, יש צורך בשיפור המיתקנים והפחתת מספר הקבוצות בליגה הלאומית ל־12.

גדעון בריקמן: יהיו עוד 3000 צופים למכבי ת"א

גדעון בריקמן, יו"ר מחלקת הכדורגל במכבי ת"א, כבר בדק את הנושא – בסן־מילו, צרפת, בטורניר נוער לפני שלושה חודשים. "שוחחתי עם מנג'רים של מועדונים גדולים באירופה, ועל־סמך הסכומים שהם נקבו באוזני, השתכנעתי כי שני זרים ישתלמו לקבוצות הישראליות", מספר בריקמן.

התחשיב שלו: "שני השחקנים הזרים יעלו לנו מעט פחות משני הכדורגלנים היקרים בקבוצה. אנחנו נוכל לשלם להם והקהל יבוא לראות אותם. הבאת הזרים בהחלט עשויה להצליח מבחינת הקבוצות".

כמי שמתבוסס בבעיות תקציביות במועדונו, בטוח בריקמן: "הבאת הזרים היא אחד הפתרונות שיכולים להציל את הכדורגל הישראלי. חייבים ליישם את ההצעה. אפילו וולס וצפון־אירלנד משלבות זרים בליגות שלהן"...

גדעון, איזה סוג של שחקנים תביאו?

"הייתי הולך, למשל, על שחקנים מנבחרות העתודה של בלגיה או הולנד. אלה שחקנים מוכשרים עם עתיד, שלא עולים מי־יודע־כמה כסף. ברור שהיינו בודקים מראש איך שחקנים כאלה מתאקלמים מבחינה חברתית.

"ממוצע הצופים במשחקים שלנו עשוי לעלות ב־3000 צופים הודות לשחקנים הזרים. במקום 4000 צופים בממוצע בשנה האחרונה, יבואו 7000 וזה יכסה בהחלט את ההוצאות – ועוד יתן רווח. גם מכבי יפו ומכבי יבנה לא יפסידו אם יביאו זרים, כמובן בסדרי־הגודל של האפשרויות שלהן", סבור בריקמן.

יצחק תשובה: רומנים ישחקו כאן בשמחה

מועדונו של יצחק תשובה, סגן יו"ר מכבי נתניה, מחפש חלוץ טוב לעונה הקרובה. השוק קטן, ההיצע קטן. "חייבים לפתוח את הליגה שלנו בפני זרים, כדי שנוכל לבחור בצורה נורמלית את מי שדרוש לנו. כך נוכל ליהנות גם מהרמה וגם מהטבת המצב הכלכלי", הוא משוכנע.

"הרמה של הכדורגל הישראלי דורכת במקום תקופה ארוכה, והוכח לחדש משהו", אומר תשובה, הטוען כי למרות היכולת הירודה שלהם – מקבלים השחקנים הישראליים, שאינם חוששים מתחרות, סכומים מעל ומעבר למגיע להם. "שחקנים טובים מרומניה ישחקו בשמחה עבור 10־20 אחוזים פחות מהשכר של השחקנים שלנו. תהיה תחרות הוגנת בינם לישראלים", גורס תשובה.

"שני הזרים יביאו את השיפור ברמה וגם יוכיחו לשחקנים צעירים בני 19 ו־20, שאינם מתביישים לדרוש סכומי־עתק, כי אין להם סיבה למהר", אומר תשובה, קבלן במקצועו, כאיש־עסקים־של־כדורגל.

"אני בטוח שרוב המרואיינים שלך דיברו בעד שני זרים", מוסיף תשובה, "כל החלטה אחרת היא מטופשת. חובה להיערך כדי שהזרים אומנם יבואו".

איזה סוג של שחקנים תחפשו?

"זה יהיה נתון, כמובן, לשיקולו של המאמן. ההרגשה שלי היא שנעשה טוב, אם נביא שחקנים בגילאי 29־30, הנמצאים באירופה בשיא הפריחה."

יצחק אופק: מאיפה ליהוד יהיה כסף לחיזוק מחו"ל?

היו"רים, המנהלים, המאמנים והשחקנים רוצים זרים. אבל הם יכולים לעשות שמיניות באויר, אם יצחק אופק, מזכ"ל הגוף הגדול והקובע, הפועל, חושב אחרת.

ואופק, אמנם, חושב אחרת.

אומר אופק בתגובה על דברים שנאמרו: "אתה מספר על סכומים של 20 אלף דולר לשחקן זר לעונה. יופי. אבל לפני שאישרנו את הזרים בכדורסל, סיפרו לי ששחקני־עור מברוקלין מוכנים לשחק פה עבור 8000 דולר לעונה, ועוד לתת נשיקה כתודה למנהל הקבוצה. הסיפורים הללו התבדו מהר. הסכומים שמקבלים הכדורסלנים הזרים הם גדולים מאוד.

"כדי שנאשר שני זרים בכדורגל", ממשיך אופק, "צריך שחברי ההנהלות יהיו רציניים ואחראים. אם הם לא עומדים בתשלומים ובמסים לשחקנים ישראליים – זה רע, אבל מילא. אולם אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו שיבטיחו סכומים לשחקנים מחו"ל – ופתאום, כאשר יצטרכו לממש את ההבטחות, ייעלמו המבטיחים מהשטח", אומר מזכ"ל הפועל.

אופק מהרהר בקול: "נניח שהפועל יהוד עומדת לרדת לליגה נמוכה יותר. ההנהלה מתכנסת לישיבה, מבקשת מאמרגן לשלוח לה שחקן – והוא מודיע שהעניין יעלה 50 אלף דולר. כדי להישאר בליגה – יהוד מוכנה לתת. השחקן מגיע, הכל טוב – אבל מה קורה עם התשלום? מאיפה יהיה לה כסף לשלם לשחקן הזה?

הפועל יהוד, כיום בליגה הארצית, חייבת למס־הכנסה, בעיקר על סעיף ההצמדה, סכום עתק של 880 אלף שקל (כמעט 600 אלף דולר). "אבל זה לא רק יהוד, גם חברי הנהלות אחרות מוגנים מפני אחריות להבטחת תשלומים. אם אנחנו לא נגלה אחריות ולא נאשר את הזרים, מי יעשה זאת?", שואל אופק.

אנחנו מדברים על רמת־הכדורגל הירודה, הזקוקה לזריקת־מרץ רחבה. אופק מטעים: "בכדורסל אישרנו את הזרים בגלל הבעיה של העוליםהזרים וגביעי אירופה. בכדורגל אין בעיות כאלה".

כלומר, זרים בכדורגל זו אשליה בלבד?

"כשנרד ל־12 קבוצות בליגה הלאומית, הכנסות יעלו ויהיו אנשים בעלי־אחריות בהנהלות, לא רק מתנדבים בעלי רצון טוב – אז זה יהיה אפשרי. אני מדבר על תקופת־זמן של שנתיים. הרי את הפחד הפסיכולוגי מזרים כבר הגענו בכדורסל, לא?"

טוני וודקוק אולי בעוד שנתיים אצלם

מורטן אולסן, 37, הבלם המצויין של דנמרק, נרכש ע"י קלן מוסי מיליון מארק (240 אלף דולר). לא נראה שיש בארץ קבוצה הדסוגלת לשלם סכום כזה עבור שחקן בן 37.

טוני וודקוק, ארסנל, נרכש ע"י קלן ב־360 אלף מארק (170 אלף דולר). לגבינו, זה כבר סכום יותר "הגיוני", אם כי גם הוא גבוה מהאפשרויות שלנו. אולי בעוד שנתיים תוכל קבוצה ישראלית לרכוש את הדיסק.

רוני רוזנטל לא נרכש בשעתו ע"י נירנברג, שהעריכה שוער רבגי מוכשר, אנדרסן, אשר קטף ביקורות טובות מאוד בבונדסליגה. הסכום ששולם עבורו: 30 אלף דולר.

במקום לנירנברג, הוא היה יכול להגיע בשקט אפילו למכבי פ"ת.

משה אביבי: יהיה קשה, אבל טובת הליגה קודמת

האם תוכל קבוצה בסדר־גודל של הפועל כפר־סבא להביא שחקנים זרים?

עו"ד משה אביבי, יו"ר המועדון, חושש כי אם ייובאו שחקנים זרים, יגדל עוד יותר הפער באפשרויות בין הקבוצות העשירות לאלה שיש להן פחות. "אבל מה, אם הדבר יביא לשיפור רמת הליגה – אני מוכן להקריב את הקרבן", מבטיח אביבי.

הוא עוד לא יודע איך לאכול את הרעיון. "האמת? אין לי מספיק נתונים בנושא", אומר אביבי ומוסיף: "אני לא מאמין ששחקנים רציניים מאירופה – והרי אנחנו חפצים בשחקנים כאלה – יסכימו לבוא לכאן. הם יעדיפו ליגות־משנה בארצות שהכדורגל בהן יותר אטרקטיבי. אבל מי יודע, אם הם יהיו טובים – אולי נשאיל את השחקנים הבכירים שלנו לקבוצות אחרות, ואז נסתדר מבחינה כספית. אני לא כל־כך מאמין שזרים יסכימו לבוא לכאן כדי לשחק בתנאים של תקנון התשלומים של ההתאחדות".

גדעון בריקמן – גם יפו ויבנה לא יפסידו

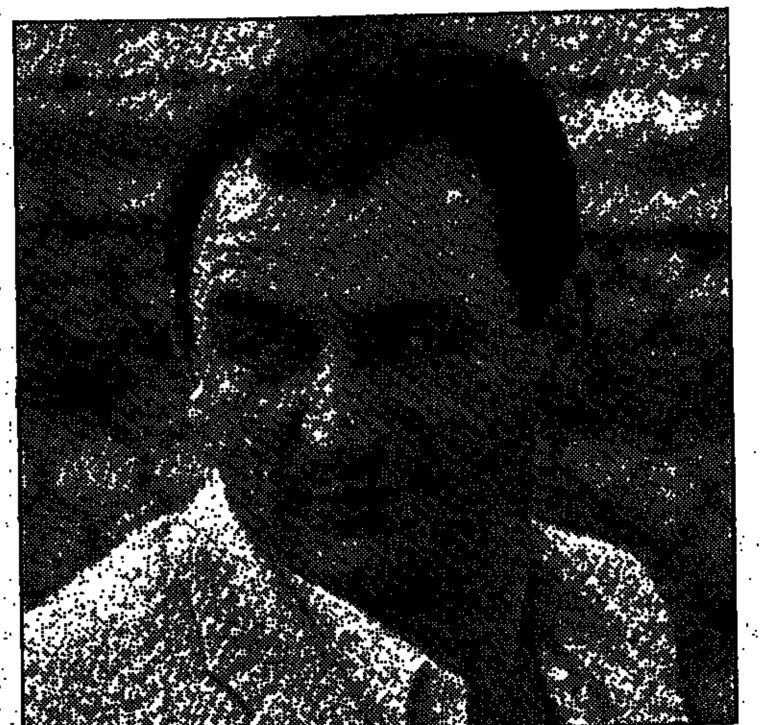

יצחק תשובה – מועב להביא שחקנים בני 29־30

תוצרת חוץ

כן – סבורים מאמנים ושחקנים ■ בניגוד לעסקנים לא־מעטים, הם אינם חוששים מהבאת כדורגלנים זרים לחיזוק הקבוצות ■ הם מאמינים כי הצעד הזה לא רק יקדם את הכדורגל הישראלי, אלא גם ישתלם כספית לאגודות ■ שלמה שרף היה מייבא לכאן שחקנים מדנמרק, גדעון בריקמן היה הולך על שחקנים מנבחרות העתודה של בלגיה והולנד, יצחק תשובה מוצא עניין ברומנים ■ כל אחד ונימוקיו עימו

על הפרק / אבינעם פורת

עמנואל שפר – במנשנגלדבך לא מקבלים יותר

יצחק אופק – קודם כל לרדת ל־12 קבוצות

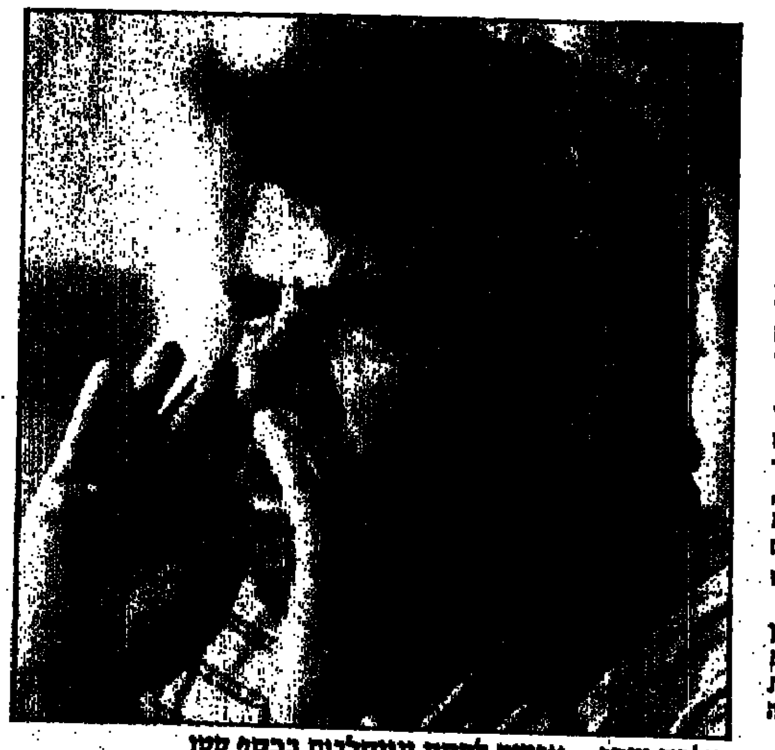

שלמה שרף – אפשר לקחת יוגוסלבים בכסף קטן

ויקי פרץ: בצרפת רמזו שיהיו מוכנים לבוא אלינו

כשויקי פרץ מדבר על מקצוענים מאירופה, הוא מדבר ממקור־ראשון. ויקי עשה קריירה יפה בשטרסבורג וראן מהליגה הצרפתית. "ראשית", הוא אומר, "אני עקרונית בעד זרים. זה יאלץ את ההנהלות לשפר את המיתקנים, את חדרי־ההלבשה ואת שאר התנאים, כדי שלא יהיו בושות.

"שחקנים מקצוענים מוכנים לשחק כמעט בכל מקום שבו יוכלו להרוויח בכבוד, בהשוואה לכושרם ולפוטנציאל שלהם באותה תקופה. כשהייתי בשטרסבורג, שאלו אותי הבלם ליאונרד ספשט והשוער דומיניק דרופסי מהם התנאים וכמה מרוויחים בישראל, ורמזו שיהיו מוכנים בגיל יותר מתקדם לחשוב על ישראל. סיפרתי להם, כי בינתיים אסור להביא לישראל שחקנים זרים".

ויקי אומר, כי אפשר יהיה להביא שחקנים טובים תמורת משכורות של עד 50 אלף דולר לעונה. גם סכומי הרכישה מהמועדון – והם בערך. "אם היו נותנים לי פנקס־המחאות פתוח, הייתי מביא מצרפת, אנגליה ומדינות אחרות, שחקנים בעלי־רמה בסכומים שלא עולים בהרבה על אלה של שחקני הצמרת שלנו".

ויקי גורס: "הכדורגל אצלנו עכשיו הוא חסר עניין. אם יבואו זרים, יעלה מוסר העבודה של השחקנים שלנו ואז כולנו נצא נשכרים. מוכרחים להביא זרים כדי להתקדם."

עמנואל שפר: אפילו בתורכיה מביאים זרים

עמנואל שפר, המאמן הלאומי לשעבר, "חם" על עניין הזרים. זה לא חדש. "אני מוכן לשבת עם מיספרים ונתונים, ולהוכיח לכל מי שמפקפק בכך, שהבאת שחקנים זרים תשתלם מבחינה כלכלית, שלא לדבר על צדדים אחרים. אני צועק את זה כבר הרבה זמן".

"מונדק" יודע על מה הוא מדבר. האיש הטס אחת לכמה שבועות בקו ת"א־פרנקפורט, יוצא ובא אצל המועדונים הגדולים בגרמניה. הוא מספר, שמחצית משחקני הבונדסליגה מקבלים פחות מ־50 אלף דולר בעונה. "רוב השחקנים של מנשנגלדבך, למשל, שהיא קבוצת צמרת, לא מקבלים יותר מאשר בליגה הישראלית. יכולנו להביא לכאן הרבה שחקנים מצויינים.

"אפילו תורכיה וקפריסין התחילו להביא שני זרים בכל קבוצה. זהו לא פתרון, ונוכחו שהזרים לא מפריעים לכדורגלנים המקומיים – אלא להיפך", אומר שפר, "ממה מפחדים, מבעיות של כסף? אני קורא נתון שמשלמים שישה מיליון דולר למס־הכנסה, אז בוודאי שיש כסף.

"הבאת הזרים תשתלם לנו", מאמין שפר, "הקהל יבוא, הזרים יורידו את המחירים של הישראלים והמשמעת תעלה. האימונים יהיו טובים. זה שווה את המאמץ".

הוא אינו מצליח להבין מדוע לא נותנים לרעיון הזה לצאת.

חיים צימר: לא כולם יצליחו לעמוד באתגר הזה

לחיים צימר, היו"ר החדש של הפועל ת"א, עניין הזרים נראה הגיוני וסביר ממבט ראשון. "כאיש שיווק", אומר צימר שהוא בעל חברה לתעשיית מיזוג־אויר, "אני יודע שאם רוצים לרענן משהו, צריך לחדש. כך גם לגבי הזרים והליגה.

"השאלה היא השאלה הקהל – יקנה את הרעיון, אם הוא לא יקנה, לא עשית שום דבר. הסחורה שצריכים לספק לו, חייבת להיות טובה. השאלה היא, אם אנחנו באמת מסוגלים להביא שחקנים טובים ולשלם להם", אומר צימר.

צימר מוסיף ושואל: "מכבי יבנה תוכל להביא שחקנים כמו מכבי יפו? זו באמת בעיה. לא כולם יצליחו לעמוד באתגר הזה. העשירים יתגלו כעשירים יותר, העניים יהיו עניים יותר. צריך לקחת את זה בחשבון".

יו"ר הפועל ת"א אומר שנושא הזרים מעניין אותו. הוא היה מוכן לשקול סיכונים – אבל לא לפני שיבדוק שוב ושוב. זה מה שנקרא בעד, אבל עם תנאי.

חיים צימר – העשירים יתגלו כעשירים יותר

סוף־סוף לאסוף

הארווי לאסוף. עד לפני שתי עונות היו בקהל מי שלעגו לו כאשר עלה מן הספסל של מכבי ת"א. היום הם צריכים לבקש ממנו סליחה. ★ הסגנון שלו אינו אסתטי, אינו יפה, אינו להטוטני כמו של מיקי ברקוביץ'; או כמו שהוא אומר זאת: „האוהדים אוהבים את מי שקולע. הם לא יודעים שבכדורסל יש גם שמירה, גם מסירות, גם ריבאונד" ★ בשורות הנבחרת יש לו בטחון בהיותו שחקן חמישיה. במכבי הוא עולה מן הספסל כמחליף ולכן נמצא בלחץ וחושש להחטיא ★ 8 שנים הוא כבר נמצא בארץ ורק עתה, באליפות העולם בספרד, זכה ב„הכרה" הלאומית שלו

מ שהגיעה עת הסיכו־מים של אליפות העו־לם בכדורסל – ואנו, העיתונאים, היינו צריכים לבחור את הבולט שבין השחקנים הישראלים, לא היתה לנו בעיה מיוחדת.

הארווי לאסוף היה מעל מעל כולם. ולא רק בגלל קומתו (2.09 מ'). בתוך פרק זמן של כחודשיים הפך לא־סוף לאחד מעמודי התווך של נבחרת ישראל.

בחודש מאי היה לו חלק בשיבתה של הנבחרת לדרג א' האירופי. באלי־פות־העולם, שננעלה ביום א' במאד־ריד, הוא היה, כאמור, הכדורסלן הציב והטוב בנבחרת.

לאסוף שיחק במהלך האליפות יו־תר מכל כדורסלן אחר, ממוצע של כ־38 דקות למשחק. זה לכל הדיעות שיא יוצא דופן – לא רק לגבי יתר השחק־נים הישראליים אלא לגבי כל השחק־נים שהופיעו בטורניר. הארווי לאסוף שיחק יותר מכולם.

ביום שני במטוס, בדרך חזרה ממ־אדריד, ישב לאסוף בניחותא ונהנה לקרוא בעתונים הישראליים את דברי השבח אודותיו. גם ההמולה סביבו, עם הנחיתה בנמל התעופה, היתה לרוחו.

עד לפני שתי עונות זה נראה שו־נה לחלוטין. בקבוצתו, מכבי ת"א, הא־רווי הירבה „לחמם" את הספסל. כשע־לה סוף־סוף לשחק התקבל על־ידי הצופים בקריאות לעג. סגנון המשחק שלו אינו יפה, אינו אסתטי, לא בדיוק ה„סטייל" של מיקי ברקוביץ, ומכאן הלעג.

אבל הארווי לא נפגע. גם אם כן – לא הראה זאת כלפי חוץ. אך ב„אהבה" ודאי לא קיבל זאת. הוא הניח לזמן לעשות את שלו.

בעונה האחרונה כבר קיבל יותר הזדמנויות במכבי ת"א – והחלט הר־ביח עצמו. לפתע החלו אוהדי מכבי „לגלות" אותו. באחדים ממשחקי מכבי ת"א נשמעו העונה הקריאות הקצובות "לאסוף", לאסוף". משחקיו בנבחרת היוו, איפוא, המשך להצלחתו במכבי ת"א.

● הבנה עם מרסר

בשלבי הסיום של אליפות העולם, במשחקים שנערכו במאדריד כבר „גסס". היה נידמה שהוא גמור לחלו־טין. ואז הגיע המשחק האחרון נגד קנ־דה. הארווי „שכח" במשחק הזה את עייפותו. הוא שאב משרידיו הלאים את כוחותיו האחרונים ונתן שוב משחק מצויין. לאסוף: „כבר בתימום לפני המשחק בברצלונה נגד יוון חשתי, כי אינני מסוגל לעמוד על הרגליים. במש־חק אחרי זה, נגד ספרד, כבר לא יכול־תי לזוז. רק בעזרת טיפולים של המע־סה משה אורגד חזרתי לעצמי לפני המשחק נגד קנדה וסיימתי אותו עם הכוחות האחרונים אבל בכושר מעו־לה".

"עד המשחק נגד יוון חשתי טוב.

הארווי לאסוף „עולה" על שני יריבים יוונים בדרכו אל הסל, במשחק שהבטיח לישראל את העליה למקומות 5־8 באליפות העולם בכדורסל, שהסתיימה ביום ראשון בספרד. „זהו שיא הקריירה שלי" (צילום רדיו: „אי.פי.")

פסק זמן / רפאל נאה

היה לי כוח. המעמד של אליפות העו־לם, בו כל יום כמעט יש משחק נותן לך כוחות נוספים. זה עזר לי לשמור על הכושר".

הנה כרטיס הביקור שלו מאליפות העולם: 6:21.39 שעות של משחק, 231 נקודות, 53 סלים מ־103 בזריקות (51 אחוז), 26 מ־33 בעונשין (85.8 אחוז), ו־50 ריבאונדים. לכל הדעות מאזן מר־שים ביותר.

במשחקים הראשונים כאשר לבן מרסר היה חלש מאוד, לאסוף עשה גם את העבודה של לבן. אבל גם להפך: לקראת סוף הטורניר כאשר הארווי נחל־לש מאוד והיה חלש, לבן יד להתעלות ולחפות גם על לאסוף. הארווי: „אנחנו חברים טובים גם בחיים הפרטיים, מחוץ למגרש. זה ממש תענוג לשחק איתו. הוא עוזר לי יותר מאחרים ואני נעזר בו מאוד. עליו אני יכול לצפות לבן תשחק לפני. כאשר אני שוגה, אני חש בטוחן משום שברור לי שלבן אח־רי. נגד יוון ואיטליה אמרתי לו ,אינני יכול לזוז' והוא שיחק גם בשבילי". מרסר, אגב, מחלק מחמאות רומות ללאסוף.

לאסוף: „באליפות הזו חשתי יותר אחריות. אליפות־העולם היתה עבורי אירוע שיא. זה כבוד גדול לייצג את ישראל. מבחינתי זהו שיא הקאריירה. גם האירוע עצמו וגם המקום השביעי בו זכינו".

„בוודאי שאני מופתע מהדירוג הסו־פי. המטרה היתה לעלות שלב ולהיות בין 12 הנבחרות הראשונות, אבל עם האוכל קיבלנו תאבון. התברגנו בין שמונה הראשונות ובמשחק האחרון אף היקדמנו את קנדה".

● בטוח בחמישיה

אומנם בהופעותיו העונה במכבי ת"א הוא היה שונה לחלוטין מאותו לאסוף שלפני שנתיים, אך במדי הנ־בחרת ראינו בכל זאת לאסוף אחר: „במכבי חן ליפין ואני משמשים מחלי־פים הקמים לשחק מן הספסל. בנבחרת אנחנו בטוחים בחמישייה, בעלי בית. גם אם נעשה פה ושם שגיאות לא נד־זור מיד לספסל. בנבחרת אני יכול להחטיא ולא יקרה לי כלום. הדבר מע־ניק לי בטחון עצום ואיני נמצא בל־חץ".

ללאסוף אין טענות נגד הצופים בישראל, גם לא נגד אלה שלעגו לו בעבר: „הבעייה שלהם היא שהם מעוד־דים רק את מי שקולע. הם אינם מבי־נים שבכדורסל יש גם תפקידים של שמירה, „ריבאונד" ומסירות. אוסקר שמידט נתן לדעתי לבראזיל הרבה יו־תר מניקוס גאליס ליוון משום שהוא מצטיין גם ב„ריבאונד" וגם בהגנה".

בספטמבר יחל הארווי את עונתו התשיעית בארץ. ב־1978 הגיע לארץ, להפועל חיפה. ה„רומן" שלו עם ישר־אל החל עונה לפני כן במכביה. הוא ביקש אורכה של שנה לסיום לימודיו ב„אמריקן יוניברסיטי" בוושינגטון. אחרי 3 עונות בחיפה הצטרף למכבי ת"א ובשורותיה הוא מקווה לסיים את הקאריירה שלו.

זהו הארווי לאסוף, האיש שלנו באליפות העולם.

הארווי לאסוף – שסוף־סוף זכה ב„הכרה" לאומית.

רצה שהרוסים ינצחו בגמר

למרות שהוא אמריקני במקור רצה לאסוף לראות דווקא את הרוסים זוכים באליפות. „בגמר סבלתי מפיצול אישיות. מאז שאני משחק בארץ אני חש עצמי יותר אירופי. בגמר אומנם התברר שהאמריקנים טובים יותר, אבל אני רציתי שיפסידו. בודאי הייתי האמ־ריקני היחיד בעולם שרצה כך". אבל האמריקנים לא שאלו אותו וניצחו.

כשיפרוש יחזור לארה"ב

הוא אומנם חש עצמו אירו־פי, 9 עונות בארץ, ובכל זאת מתגעגע לשוב לארה"ב. הוא אינו מסתיר זאת: „אני רוצה לשחק עוד כמה עונות בארץ. כאשר אפרוש (הוא בן 31) אז אחוז שאני חוזר לארה"ב. אני ואשתי לינדה רואים משנה לשנה מחדש את העתיד שלנו בארה"ב, למרות שאני כבר 8 שנים בארץ, שירתתי בצה"ל ואוהב מאוד את המדינה. אבל כל משפחתי בארה"ב ואיני רו־צה להיות כאן לבד".

הרגיש כמו שמלוק

אחרי הנצחון על יוון הבטיחו הישראלים את עלייתם למשח־קי הדירוג 5־8. אבל ה„חגיגות" נמשכו זמן קצר – עד שהחל המשחק בין קובה לספרד: „ישבנו ביציע ועברו עלינו דקות קשות מאוד. כאשר קובה הוליכה בביטחה לא ידעתי מה לעשות עם עצמי. באותן דקות חשבתי על „שמלוק", המנהל שלי במכבי ת"א. הבנתי אז כי־צד הוא חש כאשר הוא צופה במשחקיה של הקבוצה"...

משחקיו הטובים באליפות

ללאסוף היו הרבה משחקים טובים באליפות הזו. לפי הצי־נים שהוא מעניק לעצמו היה משחקו הטוב ביותר נגד אורו־גואי. „הייתי מרוצה גם מהופ־עת שהיצגתי נגד אוסטרליה, אבל חבל שהפסדנו בסיום. שיחקתי היטב גם נגד קנדה, בעיקר בסיום. כאשר ניצחנו הייתי גאה מאוד, בעצמי ובחב־רי על ההישג.

מועדון גדול גדל בגן

ה„גן" הוא בוסטון־גארדן, אולמה הביתי של הסלטיקס מבוסטון. הגן הוא „סיפור" בפני עצמו: ריצפת הבטון הלא ישרה שלו רועדת כאשר עוברת מתחתיה הרכבת־התחתית, הוא זקוק לשיפוצים, מבחוץ אינו נראה מרשים כלל ★ אבל כל זה אינו מרתיע כ־15 אלף צופים להיכנס בשעריו ועוד כאלף אחרים „להתפלח" לתוכו, לילה לפני המשחק, דרך ארובות־האיוורור ★ כדי להשיג מנוי למשחקי ה„ירוקים" עליך להמתין בתור 7 שנים. רכישת כרטיס רגיל גם היא אינה משימה קלה ★ למרות הרווח הכספי העצום שמביאים לארי בירד וחבריו הכדורסלנים מהסלטיקס לבעלי האולם, הקבוצה היא רק דיירת־מישנה ב„גן" המפורסם של בוסטון; קבוצת ההוקי־קרח היא הדיירת הראשית...

N.B.A. / עדי דיסקין

ב וסטון גארדן. בתירגום מילולי זה הגן של בוסטון. אבל כל זאטוט בארה"ב יודע כי כאשר מדברים על ה„גן" אין הכוו־נה „חלילה" לגן ציבורי זה או אחר. בגארדן של בוסטון חגגו השנה ה„ירוקים" – הסלטיקס – זכיה מספר 16 בתו־אר האליפות. הגארדן של בוסטון איננו עוד אולם כדורסל. זהו מו־סד, מושג, מסורת.

מיתו ומהו הגארדן, אולם הספורט מהיותר ידועים בעולם?

אני משוכנע, כי כל אוהד כדורסל, שראה את הגארדן מעל המסך הקטן, יחוש צביטה של התרגשות לקראת הפגישה הראשונה עם המקום, תחושה שתהפוך לאכזבת־מה לנוכח המראה החיצוני של האולם: כביש הגישה מוז־חל בין עמודי־ברזל, התומכים ברשת־הכבישים ומסילות הרכבת העילית ומתחת רועדת האדמה לתנועת הרכ־בת־התחתית, העוברת בדיוק מתחת לבניין.

הבניין עצמו הוא מיבנה בסיגנון ארט־דקו, שהושלם בשנת 1928 בה־שקעה של 10 מיליון דולר. הימים היו ימי טרום המשבר הכלכלי הגדול, וק־בוצת יזמים שבנתה במדיסון סקוואר שבניו־יורק את הגארדן המקומי, חלמה להקים עוד שישה אולמות ברחבי המ־דינה. הראשון, שהיה גם האחרון, נבנה בבוסטון ונקרא גם הוא „גארדן". אחיו הבוגר בניו־יורק נהרס באמצע שנות השישים, ועל חורבותיו נבנה הגארדן הנוכחי, אך הגארדן של בוסטון עדיין עומד.

● מפת המהמורות

אתם מוזמנים לסיור מודרך בגאר־דן של בוסטון. מסדרונות ארוכים עו־לים בשיפוע קל, הרבה מדרגות. נדמה לכם שאתם עושים קילומטרים רבים. ואז נפתחת הדלת ומולכם, בצבעי צהוב ותפוז, היציעים, מן התקרה של האולם משתלשלים כלפי מטה 16 דג־לים לבנים עם שוליים ירוקים. אלה דגלי האליפות של הסלטיקס. על שנ־ים נוספים רשומים מספרי „הגדולים" שפרשו – ואשר גם את מספריהם הו־ציאו ל„פנסיה". עוד 23 דגלים צהובים מתנוססים באולם, לציון האליפויות והגביעים שבהם זכתה קבוצת ההוקי קרח בוסטון בראוינס, הידועה בארה"ב לא פחות מהסלטיקס.

אם במגרש הישן של מכבי ת"א יד־עו לכם את הבלטה של רלף קליין או הקו של „אברם" שניאור, הרי בגארדן יראו לכם את הנקודה שממנה קלעו – היינסון/ראסל/קווי/האבליצ'ק/וויס/־בירד (מחק את המיותר) את סל הנצ־חון, או את הסל החשוב ביותר נגד...בשנת...וכו' וכו'.

אם באתם לסיור ביום שבו נערך משחק כדורסל, תוכלו לראות כיצד מרכיבים את ריצפת הפרקט המפורס־מת ביותר בעולם. השנה חגגה ריצפה זו את יום־הולדתה ה־40. אין עוד אחת כזו בעולם. 264 ריבועים, ששטחו שכל אחד 2.32 מ"ר ועוביו 3 ס"מ. במבט מקרוב תראו שריטות, חריצים וכתמי־צבע ישנים. 120 פעמים בשנה מפר־קים את הפסיפס הזה ושבים ומרכיבים אותו.

לבניית הפסיפס הזה השתמשו בעץ מיוחד – עץ אלון מיערות טנסי – שנכרת לרוחב הסיבים כדי לתוסיף לו חוזק, שכן הקרשים נועדו לשימוש צבא ארה"ב. זו צורה מיוחדת של ריבו־עי פרקט. בדרך־כלל משתמשים במ־לבנים ששטחם כ־3 מ"ר.

הפרקט הענק במיוחד מונח על ריצפת־הבטון המודעזעת עד היום כש־עוברת הרכבת התחתית. ריצפת־הבטון אינה בדיוק מישטח ישר, כך שישנם מקומות שבהם הכדור קופץ גבוה יותר או נמוך יותר. את המפה המדוייקת של המקומות האלה יודעים רק שחקני הסלטיקס ולנקודות מתות אלה הם דוחקים את היריבים המכדררים. ואם זה לא יתרון ביתיות, אינני יודע ביתיות מהי...

● נגר לא חכם

עשרת אלפים דולר עלתה הריצפה בשנת 1946, אבל לבעלים הראשון של הסלטיקס, וולטר בראון האגדי, לא היה מספיק כסף כדי לשלם עבור הריצפה ולכן נתן לנגר 25 אחוז מהבעלות על הקבוצה. הנגר ראה בכך פיקדון בלבד והסכים לקבל כסף כעבור שנה. „אני חושב שאבי עשה שגיאה", אומר כיום בחיוך בנו של הנגר, שהיה אז שולי־ית־נגרים.

העובי המיוחד, העץ הקשה והטי־פול המסור מאפשרים להשתמש עד היום בפרקט המפורסם הזה, שצבוע כבר עשרות שנים... „הריצפה היא סימלנו המ־סורתי", אומר רד אאורבך, האיש שנכנס בשערי הגארדן בשנת 1950 ומאז טרם יצא ממנו. „אם נעבור לאולם אחר, ני־קח את הפרקט איתנו".

על בניית אולם כדורסל או בריכת שחיה למכבי ת"א מדברים כבר 40 שנה. גם על בניית גארדן חדש ומודר־ני מדברים כמה עשרות שנים, ובבוס־טון מתבדחים, כי ניתן לכסות את הריצ־פת הפרקט ב...שתי שכבות של התכניות. וההצעות שהוגשו לבניית גארדן חדש. „להרוס את הגארדן של העיר, זו תהיה בכייה לדורות", אומרים ותיקי האיזור, היושבים בכאב שממול לאולם.

גם פול מוני, נשיא חברת הגארדן, בעלת האולם, חשב כך. „צריך לחדש את הבניין", אומר מוני, „לבנות מעלי־ות או מדרגות־נעות כדי להקל על העלייה ליציעים, ולהכניס מיזוג־אויר (סאונה תורכית רטובה ולוהטת היא ההגדרה ההולמת לתיאור התחושה באולם בחודשים מאי־יוני, כשיאם של משחקי ה„פליי־אוף") ולשפר את חדרי־ההלבשה לשחקנים".

רד אאורבך, ה„דייר" המפורסם של מוני, מסכים עם בעל־הבית. „את מה שיש כאן לא ניתן להחליף או להעביר. היסטוריה ונוסטלגיה יילכו לטמיון. אבל חייבים לשנות משהו, בעיקר את המושבים."

● גם מרציאנו ואלוויס

14,820 מקומות ישיבה. זהו המספר הרשמי, אבל בפועל נמצאים באולם עוד כמה מאות צופים, היושבים על כסאות מתקפלים. הבהלה לכרטיסים לפני משחקי גביע אירופה של מכבי אצלנו כלל אינה דומה לבהלת־הכרטי־סים בבוסטון. אומנם, דווקא בשנות השישים הגדולות – עידן ביל ראסל וג'ון האבליצ'ק – היו לסלטיקס פחות מ־1000 מנויים עונתיים. אבל מאז נחת בעיר לארי בירד, ב־1980, נמכרו כל 12,500 המנויים והממתינים לכר־טיס־מנוי נאלצים להמתין היום 7 (!) שנים. יתר הכרטיסים מוצאים למכירה חפשית בקופה, אבל נסו להשיג כר־טיס.

הסלטיקס מבקשים לשנות את סי־דור המקומות, כך שכ־9000 מהם יהיו לאורך המיגרש, וכך יזכו לתוספת הכנסה. אבל לקבוצת ההוקי – הברואי־נס – לא מפריע הסידור הנוכחי, שבו יש רק כ־6500 מקומות לאורך המיג־רש. יש להניח כי הברואינס, שהבעלות עליה שייכת בחלקה לבעלי האולם, ינצחו בוויכוח.

שכן, למרות שהסלטיקס מביאים פרנסה טובה, מוכירים להם שוב ושוב שהם רק „דייר־מישנה" באולם. אאור־בך אינו שוכח, כיצד היו מגישים לו חשבון עבור הורדת רגלי הסלטיקס לאחר כל משחק והנפתם מחדש לפני המשחק הבא. אבל ימים אלה עברו, בעיקר בשל הירידה בכושרם של הב־רואינס.

האולם משמש גם לאירועי ספורט אחרים, איגרוף למשל. ג'ו לואיס, שוגר ריי רובינסון, רוקי מרציאנו ומרווין הגלר הם מהבולטים כמתאגרפים שלחמו בו. גם אירועי תרבות ובידור מתקיימים בגארדן. ג'ודי גארלנד, אלוויס פרסלי, פרי קומו, האבנים המ־תגלגלות וברוס ספרינגסטין – כולם שרו בו. גם פוליטיקאים נאמו בו: רוז־וולט וקנדי ורייגן... גם ווינסטון צ'רצ'יל. האו־לם אירח גם מופעי קרקס ומשחקי טניס. רב תכליתי.

כתב טלוויזיה, שסיקר את משחק האליפות האחרון של הסלטיקס, סיפר כי כ־1000 איש התפלחו לאולם במשך הלילה שקדם למשחק, דרך ארובות־הא־יוורור. כמיגרש מכבי לא היו ארו־בות־איוורור, אבל הילדים של אז ביצעו תרגילי התפלחות לא פחות מסובכים.

הסיור תם. נותרה חנות המזכרות בכניסה מימין. רוצים גופיה של בירד או ראסל, או קסקט לציון האליפות האחרונה? הכל למכירה. גם ספרי־הזכ־רונות של ראסל ואאורבך.

שווה לבקר. תודה.
הגארדן של בוסטון.

פוסטר השבוע

שלמה גליקשטיין

[illegible] ושהו קרוב מאוד למקום ה־300
[illegible] על פי מה ש„מומי" עשה בראשית
[illegible] — אפשר לזרוק את המחשב הזה
[illegible] חשבוניות מתקופת הסבתא.
[illegible] את המדורג 56 בעולם מיכאל
[illegible] שיתף פעולה בזוגות עם שחר
[illegible] ניצחו את יריביהם; ולסיום גבר על
[illegible] בצורה „חלקה". גליקשטיין בן
[illegible] את ישראל זו הפעם השלישית
[illegible] הגביע האיזורי בטניס, מקווה
[illegible] גם בטורנירי ה„גראנד פרי".
[illegible] הוא אמר ל„ידיעות אחרונות":
[illegible] ה־50 הראשונים בעולם ומקווה לחזור
[illegible]

(צילם: יוסי רוט)

תלוש מספר 27

תוי קניה בשווי אלף שקלים חדשים למוצרי אופנת SABI LINE יוגרלו כל חודש בין שולחי התלושים שיופיעו במקום זה. את התלושים יש לשלוח ל„ידיעות אחרונות" ת.ד. 9192 ת"א, מיקוד 61091 עבור „הגרלת הפוסטר".

SABI

هذا من الأصل

ידיעות אחרונות לילדים

יום חמישי, י"ז בתמוז תשמ"ו, 24 ביולי 1986 • "ידיעות אחרונות" תל־אביב ת.ד. 9144 מיקוד 61091. (שנה שמינית) 45

שלום, ילדים

"חֹפֶשׁ חֹפֶשׁ אֵין כָּמוֹךָ, אֵיזוֹ" אוֹמֵר שִׁירוֹ הַיָּפֶה שֶׁל נָתָן אַלְתֶּרְמָן – וְהוּא צוֹדֵק. הִנֵּה כְּבָר עָבְרָה מַחֲצִית רִאשׁוֹנָה שֶׁל הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל. יֵשׁ מִי שֶׁיְּמֵי הַפַּגְרָה הֵם בִּשְׁבִילוֹ בִּלּוּי אֶחָד אָרֹךְ; יֵשׁ הָעוֹזְרִים לַהוֹרִים בַּמֶּשֶׁק אוֹ בַּבַּיִת; יֵשׁ הָעוֹבְדִים בְּשָׂכָר, וְיֵשׁ...

אֶת רִנָּה וְלֵאָה, בְּנוֹת הָאַרְבַּע־עֶשְׂרֵה, פָּגַשְׁתִּי בְּבֵית־חוֹלִים. שְׁתֵּיהֶן תַּלְמִידוֹת וּשְׁתֵּיהֶן מִתְנַדְּבוֹת קְבוּעוֹת בְּאֶחָד מִבָּתֵּי הַחוֹלִים בְּמֶרְכַּז הָאָרֶץ. עִם תְּחִלַּת הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל תִּכְנְנוּ הַשְּׁתַּיִם שְׁבוּעַיִם שֶׁל בִּלּוּיִים וְ'כֵיף'; אַךְ פִּתְאֹם פָּרְצָה שְׁבִיתַת הָאֲחָיוֹת – רִנָּה וְלֵאָה פָּשׁוּט לֹא יָכְלוּ לְהַרְשׁוֹת לְעַצְמָן לְהַפְקִיר אֶת הַחוֹלִים 'שֶׁלָּהֶן'.

"כָּכָה מְבַלִּים בַּחֹפֶשׁ?" שָׁאַלְתִּי אֶת הַשְּׁתַּיִם כְּשֶׁחָזְרוּ עֶרֶב אֶחָד מִיּוֹם עֲבוֹדָה מַתִּישׁ.

"לֹא הָיִיתִי מַאֲמִינָה", אָמְרָה לִי רִנָּה, "אֲבָל דַּוְקָא עַכְשָׁו, כְּשֶׁכָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אַחֲרָיוּת מֻטֶּלֶת עָלַי, אֲנִי נֶהֱנֵית יוֹתֵר וּבִכְלָל לֹא מַרְגִּישָׁה שׁוּם קֹשִׁי."

גַּם אֲנִי," אָמְרָה לֵאָה, "אִם לֹא הָיוּ מַזְכִּירִים לִי שֶׁצָּרִיךְ לָלֶכֶת הַבַּיְתָה, הָיִיתִי נִשְׁאֶרֶת עוֹד... תָּמִיד אֲנַחְנוּ עוֹזְרוֹת לָאֲחָיוֹת," הוֹסִיפָה, "עַכְשָׁו הָעֶזְרָה שֶׁלָּנוּ הִיא יָשָׁר לַחוֹלִים."

"וְלָרוֹפְאִים..." צָחֲקָה רִנָּה, "כֵּיף לִהְיוֹת אָחוֹת!"

"מִקְצוֹעַ הָאָחוֹת הוּא קָשֶׁה," אָמַרְתִּי, "עֲבוֹדָה שֶׁהֵן זְקוּקוֹת לְעֶזְרַת מִתְנַדְּבִים כָּמוֹכֶן. הֵן גַּם לֹא מְקַבְּלוֹת שְׂכַר הוֹלֵם, וְהֵן עוֹבְדוֹת בְּמִשְׁמָרוֹת, בַּלֵּילוֹת, בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחַגִּים. כָּל זֶה לֹא מַרְתִּיעַ אֶתְכֶן?"

"אֲנַחְנוּ בֶּטַח נִהְיֶה אֲחָיוֹת!" אָמְרוּ הַשְּׁתַּיִם פֶּה אֶחָד, "זֶה לֹא מִקְצוֹעַ, זוֹ שְׁלִיחוּת!"

אָז כְּמוֹ שֶׁאָמַרְתִּי, כָּל אֶחָד מְבַלֶּה אֶת הַחֹפֶשׁ כְּדַרְכּוֹ וּכְפִי יְכָלְתּוֹ. לֵאָה וְרִנָּה נֶהֱנוּ מִכָּל רֶגַע. אַחֲרֵי שֶׁחָזְרוּ הָאֲחָיוֹת לַעֲבוֹדָתָן, לָקְחוּ הַשְּׁתַּיִם חֻפְשָׁה שֶׁל שְׁבוּעַיִם: הָלְכוּ לַיָּם, לִקְנִיּוֹת, לְבִלּוּיִים. הַשָּׁבוּעַ חָזְרוּ שְׁתֵּיהֶן לַעֲבוֹדַת הַהִתְנַדְּבוּת שֶׁלָּהֶן, לַעֲזֹר לָאֲחָיוֹת וְלַחוֹלִים.

"יֵשׁ לִי סִפּוּק עָצוּם מִזֶּה שֶׁאֲנִי יְכוֹלָה לַעֲזֹר; זֶה עוֹזֵר גַּם לִי," אוֹמֶרֶת לֵאָה הַמַּאֲכִילָה חוֹלָה; וְרִנָּה מְכִינָה תְּוִיּוֹת לְמִבְחֲנוֹת וּמְחַיֶּכֶת בְּהַסְכָּמָה.

הֶמְשֵׁךְ חֻפְשָׁה נְעִימָה לְכֻלָּנוּ!

שֶׁלָּכֶם,

דינה אלפק

חָתוּל בַּמִּסְפָּרָה

מֵאֵת יָאִיר זַקּוֹבִיץ

חָתוּל בִּקֵּשׁ לְהִסְתַּפֵּר,
פָּשׁוּט הָיָה לוֹ חַם;
אַךְ כְּשֶׁלְּאַבָּא זֹאת סִפֵּר
צָחַק הָאָב: "חָכָם...
חֲתַלְתּוּלִי, אִם חַם לְךָ
אָז שֵׁב אִתִּי בַּצֵּל
אוֹ קְפֹץ הַיָּשָׁר אֶל הַבְּרֵכָה,
אִם אֵין אַתָּה עָצֵל.
רַק בְּנֵי אָדָם וּבְנֵי כַּלְבָּה
הוֹלְכִים לְמִסְפָּרָה
לְהִסְתַּפֵּר לְלֹא סִבָּה –
וְהֵם נִרְאִים כָּל כָּךְ נוֹרָא!"

אַךְ הֶחָתוּל, אֵיזוֹ צָרָה,
לִשְׁמֹעַ לֹא אָבָה,
וְחִישׁ "תִּסְפֹּרֶת קְצַרְצָרָה"
עַל הַסַּפָּר צִוָּה.
וְהַסַּפָּר אֶת הַשֵּׂעָר
קִצֵּץ בְּרֹב כִּשָּׁרוֹן
וּמָה שֶּׁמִּן הַגּוּר נִשְׁאַר
דָּמָה לְעַכְבָּרוֹן...
אָבִיו כָּעוּס, פָּנָיו מְזֹעָם:
"אַתָּה נִרְאֶה נוֹרָא!"
אַךְ הוּא מַסְבִּיר: "זֶה כֹּה נָעִים,
הַהַרְגָּשָׁה קְרִירָה!"

הַצֵּל וְהַסִּירָה

מֵאֵת עֲדוּלָה

הַצֵּל שֶׁל הַסִּירָה
מַחֲזִיק אֶת הַסִּירָה,
שֶׁלֹּא תֵּלֵךְ יוֹתֵר מַהֵר מִמֶּנּוּ.
נִדְבָּק כְּמוֹ אָח קָטָן
לַחֲצָאִית שֶׁל אֲחוֹתוֹ,
שֶׁלֹּא יֵלְכוּ הַגְּדוֹלִים
וְיַשְׁאִירוּ אוֹתוֹ.

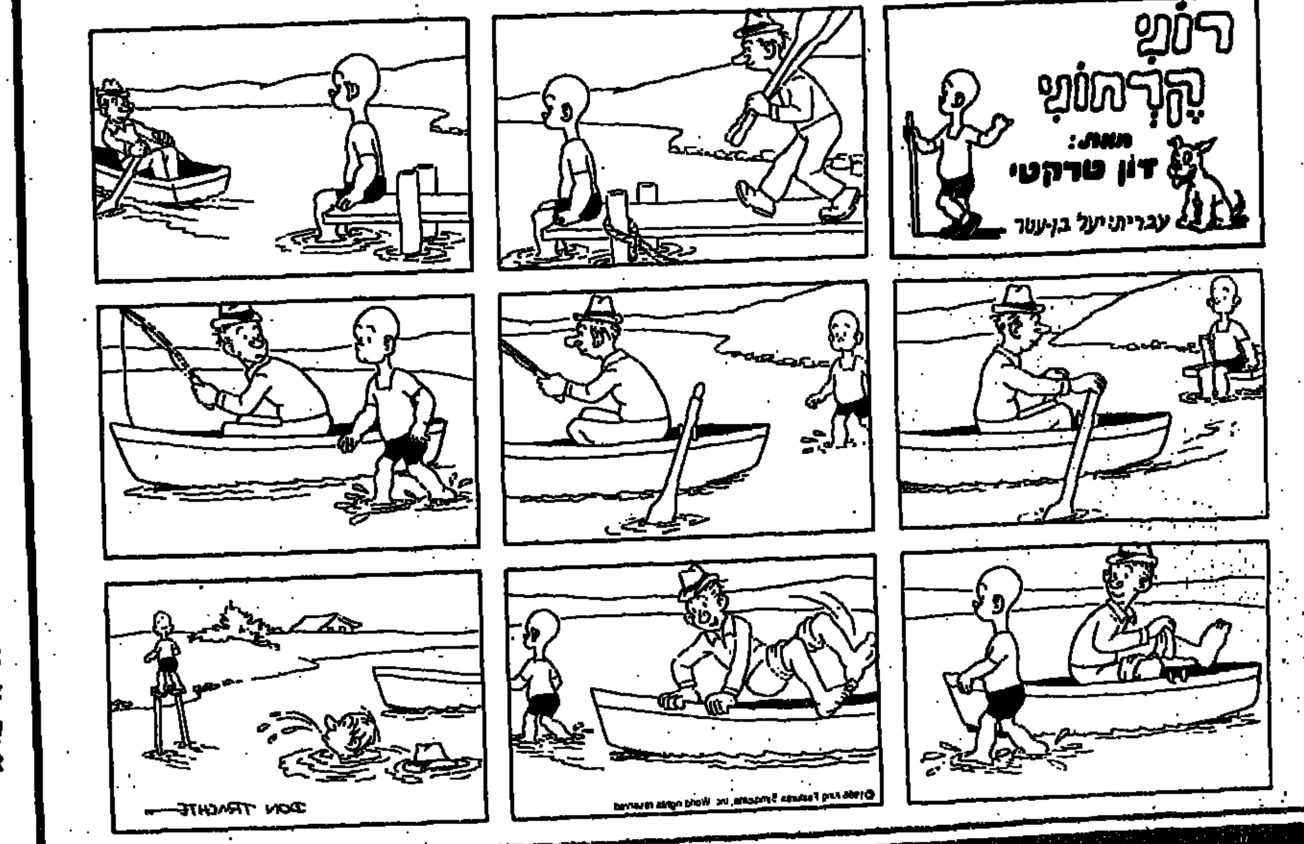

קָטָן אוֹ גָּדוֹל

מֵאֵת שִׁישִׁי מֵאִיר

אִמָּא אָמְרָה שֶׁאֲנִי כְּבָר גָּדוֹל,
אֲבָל בְּנִי אָמַר לִי בַּגַּן
שֶׁאֲנִי נוֹרָא קָטָן.
אַבָּא הִסְבִּיר שֶׁאֲנִי
בֶּאֱמֶת קָטָן מִמֶּנּוּ
אֲבָל גָּדוֹל, לְמָשָׁל, מִדָּנִי.
וְחוּץ מִזֶּה
אֲנִי נָמוּךְ מֵאָסְנַת
אֲבָל גָּבוֹהַּ יוֹתֵר מֵעֲנָת...

אָז עַכְשָׁו בִּכְלָל
אֲנִי לְגַמְרֵי מְבֻלְבָּל
וְשׁוּב לְהָבִין אֵינֶנִּי יָכוֹל
אִם קָטָן אֲנִי
אוֹ גָּדוֹל...

יוֹם רְבִיעִי אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם

נִוּוּט בְּעֶזְרַת מַפָּה

לא פעם אנחנו מדברים בבית על טיולים שעשינו בחוץ לארץ, ועל טיולים שאנחנו חולמים לעשות בארצות רחוקות. ואז תמיד איזה ילד שואל אותנו, ההורים, איך זה יכול להיות שכן אדם מישראל מגיע לעיר גדולה באיטליה ולא הולך לאבוד. ההסבר שלנו, שבעזרת מפה טובה אפשר להסתדר בכל מקום. לא שכנע אותם. ולכן שינינו ביום רביעי אחרי הצהרים שעתים של ניווט בתוך העיר שלנו.

לקחנו שתי מפות זהות (כדי שהילדים לא יריבו) ונסענו באוטובוס לתחנה המרכזית של תל־אביב. שם שתינו כוס מיץ, ושני הילדים קבלו הסבר איך קוראים מפה ואיך מוצאים את הדרך. בחרנו לנו למטרה בית הנמצא בפנת שני רחובות שבמרכז המפה והתחלנו ללכת: כלומר, שני הילדים מובילים, ואני הולכת אחריהם. מלבד פעם אחת שבה תעו ופעם אחרת שבה התבלבלנו כי הגענו לרחוב שלא מופיע על המפה, התנהל הכל חלק לשמחת כלנו. אחרי הליכה אטית (עם "תחנות" לגלידה, שתיה ופטפוט עם ידידים) של שעה וחצי, הגענו בדיוק למחוז חפצנו. "כל זה פשוט," אמרו הילדים. "אז בואי נסע לאיזו עיר גדולה בעולם. את רואה שאנחנו מסתדרים נהדר?"

דניאלה שבזי

הַמּוֹרָה יְחַכֶּה בָּאָרוֹן

בסוף החפש הגדול נשוב לבית הספר. מי תהיה המורה שלנו בשנה הבאה? יש מורות ש"עולות כתה" עם תלמידיהן, יש "הנשארות כתה", יש היוצאות להשתלמות ומורות חדשות באות למלא את מקומן. כלנו נתחיל את שנת־הלמודים החדשה בצפיה לדעת באיזו מורה "זכינו" הפעם.

יהיו טובים. יותר דיוק, כולנו נלמד אצל מורה אחד, והוא הוא ה...מחשב.

בעתיד לא נצטרך ללכת יום יום לבית הספר. בכל חדר ילדים יעמד מחשב, שיחבר בקו טלפון אל המחשב של מרכז הלמודים הארצי. כל ילד יקום בבקר בשעה הנוחה לו. המחשב יגלה סבלנות, הוא לא יברח לשום מקום. אחרי ארוחת הבקר יפעיל הילד את המחשב. תכנית הלמודים תופיע על המרקע הפרטי שלו. קצב הלמוד יקבע על־ידו. המחשב לעולם לא יכעס על התלמיד, הוא לא יצעק עליו ולא יעניש אותו. אם יהיה צרך בכך, הוא יסביר את הנושא הנלמד פעם אחר פעם, עד שהתלמיד יבין וישלט בחמר. המחשב המרכזי יוכל ללמד בעת ובעונה אחת מיליוני ילדים בני גילים שונים. הוא יעביר בעת ובעונה אחת שעורי חשבון

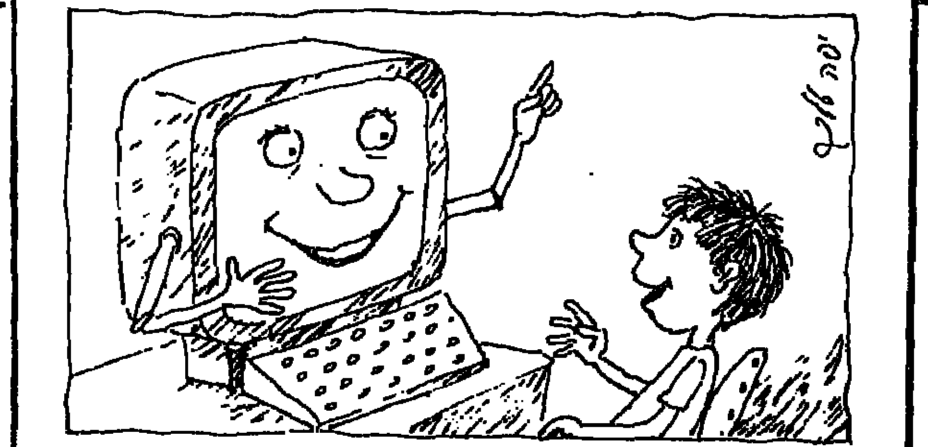

יש מורים טובים יותר ויש טובים פחות, וברור שכל תלמיד מקוה "לזכות" במורה טובה. יש כאלה שמזלם משחק להם, ויש ביש גדא... נכון, זה לא הוגן. הדבר היחיד המעודד בכל הענין הוא, שבעתיד לא נצטרך ללמד אצל מורה לא־כל־כך טוב. בעתיד נזכה כלנו למורים מעלים, כי בעתיד כל המורים לכתה ה' ושעורי לשון לכתה ו', שעורי טבע לכתה ד' ושעורי היסטוריה לכתה ז'.

בעתיד לא יהיה עוד החפש הגדול מלוה בחששות "מי יהיה המורה שלי בשנה הבאה": המורה יהיה מכר לכלנו: הוא יחכה לנו בסבלנות בארון.

יכיטם עוזר

בֶּעֵט מְצַלְצֵל

מֵאֵת רָחֵל רוֹזְנֶר

הַדּוֹדָה שֶׁלִּי מִבֶּלְגְיָה שָׁלְחָה לִי עֵט בְּמַתָּנָה: אֲבָל לֹא סְתָם עֵט, אֶלָּא עֵט מְיֻחָד בְּמִינוֹ: בְּקָצֵהוּ יֵשׁ פַּעֲמוֹן קָטָן, וּבְכָל פַּעַם שֶׁהֵזַזְתִּי אֶת הַיָּד כְּדֵי לִכְתֹּב, הַפַּעֲמוֹן צִלְצֵל.

הֶחְלַטְתִּי לָקַחַת אֶת הָעֵט לְבֵית־הַסֵּפֶר, לְהַרְאוֹת אוֹתוֹ לַחֲבֵרִים. אַחֲרֵי שֶׁכָּתַבְתִּי קְצָת בְּאֶמְצַע הַשִּׁעוּר, קָרְאָה הַמּוֹרָה גִּילָה: "מִי זֶה מְצַלְצֵל כָּאן בְּאֶמְצַע הַשִּׁעוּר?"

עָנִיתִי לָהּ בְּטוֹן מְהֻסָּס, שֶׁזֶּה אֲנִי.

"מַה זֶּה," שָׁאֲלָה גִּילָה, "הֶחְלַטְתְּ שֶׁכְּבָר הַפְסָקָה? בַּמֶּה צִלְצַלְתְּ?"

"זֶה... יֵשׁ לִי פַּעֲמוֹן קָטָן עַל הָעֵט שֶׁלִּי," עָנִיתִי.

גִּילָה אָמְרָה שֶׁהָעֵט בֶּאֱמֶת מְעַנְיֵן מְאֹד, אֲבָל לֹא כְּדַאי לְהָבִיא חֲפָצִים כָּאֵלֶּה לְבֵית־הַסֵּפֶר. הִיא בִּקְּשָׁה שֶׁאַכְנִיס אֶת הָעֵט לַקַּלְמָר, וְשָׁמַעְתִּי בְּקוֹלָהּ. לֹא עָבְרוּ חָמֵשׁ דַּקּוֹת וְדָנִי, שֶׁיָּשַׁב מֵאֲחוֹרַי, אָמַר לִי בְּשֶׁקֶט: "רוֹנִי, תְּנִי לִי אֶת הָעֵט שֶׁלָּךְ לְרֶגַע."

עָנִיתִי לוֹ, גַּם כֵּן בְּשֶׁקֶט, שֶׁלֹּא עַכְשָׁו, שֶׁהַמּוֹרָה תִּרְאֶה וְתִתְרַגֵּז. אֲבָל דָּנִי אָמַר שֶׁאֲנִי פַּחְדָּן וּבִקֵּשׁ אֶת הָעֵט רַק לְרֶגַע.

"בַּהַפְסָקָה," אָמַרְתִּי לוֹ, וְאָז צִלְצֵל הַפַּעֲמוֹן.

"תְּנִי כְּבָר אֶת הָעֵט שֶׁלָּךְ, פַּחְדָּנִית אַחַת!" צָעַק עָלַי דָּנִי.

הוֹצֵאתִי אֶת הָעֵט מִן הַתִּיק, וְאָז חָטַף אוֹתוֹ דָּנִי וּפָשׁוּט לֹא הִסְכִּים לְהַחֲזִיר לִי אוֹתוֹ. הֲמוֹן יְלָדִים הִתְנַפְּלוּ עַל הָעֵט, כִּמְעַט שֶׁבָּרוּ אוֹתוֹ, וַאֲנִי כָּל הַזְּמַן הִתְחַנַּנְתִּי שֶׁיַּחֲזִירוּ לִי אוֹתוֹ. דָּנִי אָמַר לִי בְּלַעַג שֶׁאֶכְתֹּב לַדּוֹדָה שֶׁלִּי מִבֶּלְגְיָה, שֶׁתִּשְׁלַח לִי עוֹד עֵט כָּזֶה. עֹפֶר עָמַד לִימִינוֹ שֶׁל דָּנִי, וְאִלּוּ מִירִי עָמְדָה דַּוְקָא לִימִינִי וְצָעֲקָה עַל דָּנִי וְעַל עֹפֶר: "אַתֶּם סְתָם חֲזִירִים! מַה קָּרָה לָכֶם פִּתְאֹם?"

הֵם אָמְרוּ לָהּ שֶׁהָעֵט לֹא שֶׁלָּהּ, וְשֶׁלֹּא תִּתְעָרֵב. בַּסּוֹף כִּמְעַט בָּכִיתִי וְאִיַּמְתִּי עַל דָּנִי בְּמַכּוֹת: וְאָז דָּנִי הִתְחִיל לְהַרְבִּיץ לִי, וַאֲפִלּוּ קָרַע לִי אֶת הַחֻלְצָה. עֹפֶר עוֹדֵד אֶת דָּנִי וְצָעַק: "תֵּן לוֹ! תֵּן לוֹ! מַה הוּא חוֹשֵׁב, שֶׁהוּא מֻכְרָח לְהָבִיא הֵנָּה אֶת כָּל הַצַּעֲצוּעִים שֶׁהוּא מְקַבֵּל מִחוּץ לָאָרֶץ?"

הִמְשַׁכְתִּי לִצְעֹק, וְאָמַרְתִּי שֶׁאֲסַפֵּר הַכֹּל לַמּוֹרָה, וְאָז הֵם אָמְרוּ שֶׁאֲנִי תִּנּוֹק וּמַלְשִׁין, וּמִירִי חָזְרָה וְאָמְרָה שֶׁהַכֹּל בִּגְלָלָם. רָבְנוּ וְרָבְנוּ כָּל הַהַפְסָקָה. בָּרֶגַע שֶׁהַפַּעֲמוֹן צִלְצֵל הִצִּיעָה מִירִי שֶׁנְּסַדֵּר מַהֵר אֶת כָּל הַבָּלָגָן, כְּדֵי שֶׁהַמּוֹרָה גִּילָה לֹא תַּרְגִּישׁ, וְשֶׁהֵם יַחֲזִירוּ לִי מַהֵר אֶת הָעֵט. דָּנִי אָמַר שֶׁיַּחֲזִיר אוֹתוֹ רַק אִם אַבְטִיחַ שֶׁלֹּא אֲסַפֵּר כְּלוּם לְגִילָה. הִבְטַחְתִּי.

כְּשֶׁנִּכְנְסָה גִּילָה לַכִּתָּה וְאָמְרָה לְהוֹצִיא אֶת הַמַּחְבָּרוֹת, הִיא בֶּאֱמֶת לֹא הִרְגִּישָׁה כְּלוּם. מֵאָז לֹא הֵבֵאתִי עוֹד אֶת הָעֵט לַכִּתָּה וְכָתַבְתִּי בּוֹ רַק בַּבַּיִת. עִם דָּנִי אֲנִי שְׁרוּיָה עוֹד בְּרֹגֶז. אוּלַי, כְּשֶׁיַּעֲבֹר זְמַן, נִהְיֶה שׁוּב חֲבֵרִים. עַכְשָׁו לֹא.

הֶחָג שֶׁאַחֲרֵי הַחַגִּים

מֵאֵת רִיקָה בֶּרְקוֹבִיץ

אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַחַגִּים כֻּלָּם.
אִם אֶחָד נוֹעֵל אֶת שְׁעָרָיו,
אֲנִי מַמְתִּין לָזֶה שֶׁאַחֲרָיו.
וְאַחֲרֵי כָּל הַחַגִּים כֻּלָּם,
כְּשֶׁחַג הַשָּׁבוּעוֹת חָתַם הַכֹּל,
בָּא הֶחָג הֲכִי אָרֹךְ שֶׁלִּי –
הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל!

מִשָּׁנִים מֵעוֹלָם אַחֵר

מֵאֵת יְכִטָּם עוֹזֵר

הַמַּאְדִּים הֶ"חָלוּד"

מַאְדִּים הוּא כּוֹכַב־הַלֶּכֶת הָרְבִיעִי בַּמַּעֲרֶכֶת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁלָּנוּ, וְהוּא גַּם כּוֹכַב־הַלֶּכֶת הַקָּרוֹב בְּיוֹתֵר לְכַדּוּר הָאָרֶץ. מַאְדִּים קָטָן מִן הָאָרֶץ וְכֹחַ הַמְּשִׁיכָה שֶׁלּוֹ חַלָּשׁ יוֹתֵר: אָדָם שֶׁמִּשְׁקָלוֹ עַל כַּדּוּר הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים קִילוֹגְרָם יָחוּשׁ, אִם יַעֲמֹד עַל פְּנֵי הַמַּאְדִּים, כְּאִלּוּ מִשְׁקָלוֹ תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה קִילוֹגְרָם בִּלְבַד.

לְמַאְדִּים אַטְמוֹסְפֵירָה דְּלִילָה, הַמֻּרְכֶּבֶת בָּרֻבָּהּ מִדּוּ־תַחְמֹצֶת הַפַּחְמָן, שֶׁהוּא גַּז רָעִיל לִבְנֵי־אָדָם וּלְבַעֲלֵי־חַיִּים אֲחֵרִים שֶׁנּוֹלְדוּ עַל כַּדּוּר הָאָרֶץ. אַדְמָתוֹ מְכִילָה כַּמּוּת רַבָּה שֶׁל תַּחְמֹצֶת בַּרְזֶל ("חֲלוּדָה"), הַמַּעֲנִיקָה לוֹ אֶת צִבְעוֹ הָאַדְמְדַּם.

בְּעֶשְׂרִים בְּיוּלִי נָחַת עַל פְּנֵי מַאְדִּים הָרוֹבּוֹט הָאֲמֶרִיקָנִי וַיְקִינְג־1. כַּעֲבֹר שָׁבוּעוֹת אֲחָדִים הִצְטָרֵף אֵלָיו וַיְקִינְג־2. וַיְקִינְג הוּא אֶחָד הָרוֹבּוֹטִים הַ"חֲכָמִים" בְּיוֹתֵר שֶׁנִּבְנוּ מֵעוֹלָם. הוּא מְסֻגָּל לָחוּשׁ, לִרְאוֹת, לִשְׁמֹעַ, לִטְעֹם וּלְהָרִיחַ, לִבְחֹן אֶת סְבִיבָתוֹ וּלְקַבֵּל הַחְלָטוֹת. הוּא פָּעַל בְּאֹרַח עַצְמָאִי, בִּיעִילוּת מַפְלִיאָה, בְּמֶרְחַק 56 מִילְיוֹן קִילוֹמֶטְרִים מִן הַ"בַּיִת": הוּא צִלֵּם אֶת פְּנֵי מַאְדִּים וְשִׁדֵּר אֶת הַתְּמוּנוֹת לָאָרֶץ, הוּא בָּחַן אֶת הַחֳמָרִים הַשּׁוֹנִים הַנִּמְצָאִים בְּקַרְקַע כּוֹכַב־הַלֶּכֶת הָאָדֹם; הוּא אַף חִפֵּשׂ סִימָנֵי חַיִּים עַל פְּנֵי מַאְדִּים – וְלֹא מָצָא אוֹתָם.

נֵצֵא לַשָּׂדֶה

צְמָחִים בְּהֶסְגֵּר

בַּיָּמִים עָבְרוּ כַּאֲשֶׁר מַחֲלוֹת מִדַּבְּקוֹת קָשׁוֹת הָיוּ נְפוֹצוֹת וְאֶפְשָׁרִיּוֹת רִפּוּיָן הָיוּ מְעַטּוֹת, נָהֲגוּ בַּאֲרָצוֹת רַבּוֹת לִמְנֹעַ כְּנִיסָה חָפְשִׁית שֶׁל אֲנָשִׁים מֵאֲרָצוֹת אֲחֵרוֹת אֲלֵיהֶן, אֲפִלּוּ לִזְמַן קָצָר – כְּתַיָּרִים אוֹ לְשֵׁם מִסְחָר. לְיַד הַגְּבוּלוֹת הוּקְמוּ מַחֲנוֹת הֶסְגֵּר, וּלְתוֹכָם הָיוּ מַכְנִיסִים אֶת הַבָּאִים וּמַחֲזִיקִים אוֹתָם שָׁם בְּבִדּוּד בְּמֶשֶׁךְ זְמַן מְסֻיָּם, כְּדֵי לְוַדֵּא שֶׁאָכֵן אֵין אֵיזוֹ מַחֲלָה קָשָׁה מִסְתַּתֶּרֶת בְּגוּפָם. רַק לְאַחַר שֶׁהָיָה מִתְבָּרֵר, שֶׁהֵם בְּרִיאִים לַחֲלוּטִין, אִפְשְׁרוּ לָהֶם לְהִכָּנֵס (אוֹ יוֹתֵר נָכוֹן, לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵהַהֶסְגֵּר).

הַסֶּגֶר כָּזֶה עַל בְּנֵי־אָדָם אֵינוֹ נָהוּג כַּיּוֹם בְּדֶרֶךְ כְּלָל, וּלְכָל הַיּוֹתֵר נִדְרָשׁ חִסּוּן שֶׁל אֲנָשִׁים הַבָּאִים מֵאֲרָצוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַחֲלוֹת מִדַּבְּקוֹת מְסֻיָּמוֹת. אוּלָם לְגַבֵּי בַּעֲלֵי חַיִּים וּצְמָחִים הַסֶּגֶר כָּזֶה נָפוֹץ מְאֹד, וְהוּא אַף הֶכְרֵחִי. קָרוּ הַרְבֵּה מִקְרִים מַעֲצִיבִים, שֶׁבַּעַל־חַיִּים אֲשֶׁר נִרְאָה בָּרִיא בְּהֶחְלֵט הֵבִיא מַגֵּפָה עַל בְּנֵי־מִינוֹ בָּאָרֶץ שֶׁאֵלֶיהָ בָּא, כִּי לֹא הָיוּ מְחֻסָּנִים מִטֶּבַע בִּפְנֵי מַחֲלָה שֶׁהִסְתַּתְּרָה בְּגוּפוֹ. בְּדוֹמֶה לְכָךְ, צֶמַח "תָּמִים" נָגוּעַ בְּמַזִּיק אוֹ בְּמַחֲלָה גָּרַם אָסוֹן בַּחַקְלָאוּת הָאָרֶץ שֶׁאֵלֶיהָ הוּבָא, אוֹ הֵבִיא צָרָה שֶׁהִשְׁתָּרְשָׁה אַחַר־כָּךְ וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהִפָּטֵר מִמֶּנָּה.

אַרְצֵנוּ הִיא אֶרֶץ שֶׁל יְצוּא חַקְלָאִי (יְרָקוֹת, פֵּרוֹת, פְּרָחִים וְעוֹד), אַךְ גַּם מְיַבְּאִים אֵלֶיהָ צְמָחִים, בֵּינֵיהֶם מִינִים חֲדָשִׁים שֶׁל צִמְחֵי נוֹי. לָכֵן הוּקְמָה, בֵּין צֹמֶת בֵּית־דָּגָן לְנַחֲלַת־יְהוּדָה וּלְרִאשׁוֹן־לְצִיּוֹן, תַּחֲנַת הַסֶּגֶר לִצְמָחִים, שֶׁבָּהּ מַחֲזִיקִים צְמָחִים מְיֻבָּאִים עַד שֶׁמִּתְבָּרֵר בְּלִי סָפֵק כִּי אֵינָם נוֹשְׂאִים מַחֲלוֹת אוֹ מַזִּיקִים. זֶה רַק אֶחָד הָאֶמְצָעִים שֶׁנּוֹקְטִים כְּדֵי לִשְׁמֹר עַל חַקְלָאוּתֵנוּ מִפְּנֵי צָרוֹת חֲדָשׁוֹת.

יוסי

שְׁלֹשָׁה צַבָּרִים

מֵאֵת לֶוִין קִיפְּנִיס

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה צַבָּרִיָּא.
הָלַכְתִּי לִי, טִיַּלְתִּי לִי וְעָמַדְתִּי לְיַד מַעֲבַר חֲצִיָּה, לְהִסְתַּכֵּל בַּתְּנוּעָה שֶׁבָּרְחוֹב. הָרַמְזוֹר שֶׁמִּמּוּלִי הִבְהֵב בְּאֹדֶם: "הִזָּהֵר!"
מֵעֵבֶר לַכְּבִישׁ עָמַד יֶלֶד כְּבֶן שֶׁבַע, יַלְקוּט תָּלוּי עַל כְּתֵפוֹ בְּרִשּׁוּל: הוּא חָזַר מִבֵּית־הַסֵּפֶר וְעָמַד וְחִכָּה עִם כָּל הַמְחַכִּים.
הַבַּרְנָשׁ הַקָּטָן שֶׁבָּרַמְזוֹר נִדְלַק בְּאוֹר יָרֹק – וְהַיֶּלֶד מִהֵר לַעֲבֹר. כְּשֶׁרָאָה אוֹתִי עוֹמֵד, קָרָא:
"אֶפְשָׁר כְּבָר לַעֲבֹר, סָבָא. אוֹר יָרֹק – עֲבֹר!" וְהוּא אָחַז בְּיָדִי וּמְשָׁכַנִי אַגַּב אַזְהָרָה: "לְאַט, סָבָא. כָּאן מַדְרֵגָה"...
"אַל נָא!" אָמַרְתִּי וְעָמַדְתִּי עַל מְקוֹמִי, "אֵינֶנִּי צָרִיךְ לַעֲבֹר. אֲנִי עוֹשֶׂה יוֹם־יוֹם צְעָדָה. תּוֹדָה!"
הַיֶּלֶד נִשְׁאַר עוֹמֵד נָבוֹךְ רֶגַע, אַחַר אָמַר "שָׁלוֹם" חָטוּף – וּבָרַח...
"רָצָה לְקַיֵּם מִצְוַת 'וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן'," אָמַרְתִּי לְעַצְמִי, "יְהִי חֶלְקִי עִמְּךָ, צַבָּר נֶחְמָד!"

★

יָשַׁבְתִּי עַל סַפְסָל בְּגִנַּת בְּרַנְדֵּיס. עַל הַסַּפְסָלִים הָאֲחֵרִים יָשְׁבוּ סָבְתוֹת עִם נְכָדִים וּנְכָדוֹת פְּעוּטִים. הוֹשִׁיבוּ אֶת הַטַּפְלָיָא עַל הַמִּדְשָׁאָה, מָסְרוּ לְכָל יֶלֶד אֶת כַּדּוּרוֹ, שֶׁיְּשַׂחֲקוּ לָהֶם, וְהֵן עַצְמָן, הַסָּבְתוֹת, שׂוֹחֲחוּ בֵּינֵיהֶן. גַּם הַתִּינוֹקוֹת שׂוֹחֲחוּ בְּלַהֲגֵי שְׂפָתָם, וְשִׂחֲקוּ.
רַק תִּינוֹק אֶחָד פָּרַשׁ מִן הַחֶבְרַיָּא: רַגְלָיו כְּבָר קַלּוֹת וּלְשׁוֹנוֹ כְּבָר מְמַלְמֶלֶת, וְהוּא מְדַדֶּה מִסַּפְסָל לְסַפְסָל וּמְמַלְמֵל בְּלִי הֶרֶף: "סַבָּא! סַבָּא!" הוּא קָרַב אֶל סַפְסָלִי, נָשָׂא עֵינָיו אֵלַי, לִטֵּף אֶת בִּרְכַּי וּמִלְמֵל: "סַבָּא! סַבָּא!..."
הִתְחַנֵּן לָשֶׁבֶת עַל בִּרְכַּי. הוּא רוֹצֶה סַבָּא, מִתְגַּעְגֵּעַ אֶל סַבָּא...
"יְבָרֶכְךָ הַשֵּׁם, נֶכֶד נִלְבָּב!"

★

וְאֶחָד קַט־קָטֹן כְּבָר רָץ־רָץ – כַּאֲשֶׁר יִגְדַּל וַדַּאי יִתְחָרֶה בְּמֵרוֹץ – רָץ וּמַקִּיף אֶת הַכִּכָּר, מְדַלֵּג וְקָרֵב אֵלַי וּמוֹשִׁיט לִי לָשׁוֹן: "בֶּה... בֶּה... בֶּה..."
שׁוֹמְעוֹת הַסָּבְתוֹת וּמִתְמוֹגְגוֹת מִפִּקְחוּתוֹ שֶׁל הַזַּאֲטוּט הֶחָצוּף הַלָּזֶה.
וְזֶה חוֹזֵר בַּפַּעַם הַשֵּׁנִית וּמוֹשִׁיט אֵלַי אֶת לְשׁוֹנוֹ: "בֶּה... בֶּה... בֶּה!..."
וּבַפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית מוֹשִׁיט לָשׁוֹן: "בֶּה... בֶּה... בֶּה!"
אַף אֲנִי צוֹחֵק עִם הַסָּבְתוֹת: צוּצִיק כָּזֶה – וּכְבָר צַבָּר!
"יְחָנְּךָ הַשֵּׁם, צַבָּר חָצוּף!"

הַלַּקְחָנִים בָּאֲוִיר

לַקְחָנִים מִי יוֹדֵעַ? לַקְחָנִים אֲנִי יוֹדֵעַ: לַקְחָנִים הֵם בְּנֵי מִשְׁפָּחָה נִנָּסִית – אַבָּא פּוֹד, אִמָּא מְעוּנִית וְהַבַּת הַרְרִית – שֶׁגָּרוּ אֵי פַּעַם מִתַּחַת לָרִצְפָּה בְּבַיִת גָּדוֹל וְעָסְקוּ כָּל הַזְּמַן בִּלְקִיחָה. כְּלוֹמַר, הֵם נָטְלוּ מִבַּעֲלֵי הַבַּיִת סִכּוֹת, בּוּלִים, עֶפְרוֹנוֹת וּשְׁאָר חֲפָצִים קְטַנְטַנִּים וְהָפְכוּ אוֹתָם בְּרֹב כִּשְׁרוֹן לָרָהִיטִים וְלַחֲפָצִים שִׁמּוּשִׁיִּים. מִכָּאן בָּא לָהֶם, כַּמּוּבָן, שְׁמָם – לַקְחָנִים.
יוֹם אֶחָד נֶאֶלְצוּ פּוֹד, רַעְיָתוֹ וּבִתּוֹ הַסַּקְרָנִית לִנְטֹשׁ אֶת מְעוֹנָם וְלָצֵאת לִנְדוּדִים, וְכָל הַרְפַּתְקָאוֹתֵיהֶם בַּדְּרָכִים, בַּשָּׂדוֹת וְעַל פְּנֵי הַמַּיִם הֲלֹא הֵן מְתֹאָרוֹת בְּסִדְרַת "הַלַּקְחָנִים" הַמְּהֻלֶּלֶת, פְּרִי עֵטָהּ שֶׁל הַסּוֹפֶרֶת הָאַנְגְּלִיָּה מֶרִי נוֹרְטוֹן (תִּרְגְּמָה יוֹכֶבֶד פְּרִימַן, הוֹצָאַת זְמוֹרָה, בִּיתָן).
יוֹם אֶחָד נָפְלוּ הַלַּקְחָנִים שֶׁלָּנוּ בַּפַּח, אוֹ מוּטָב לוֹמַר בַּשֶּׁבִי: זוּג רוֹדְפֵי הַבֶּצַע סִידְנִי וּמַיְבֶל פְּנֵכְאֵי לָכְדוּ אוֹתָם בְּרֶשֶׁת וּכְלָאוּ אוֹתָם בַּעֲלִיַּת הַגַּג. תְּחִלָּה הָיָה נִדְמֶה לָהֶם שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם מַאֲסַר עוֹלָם; אַךְ לֹא טִיפּוּס כְּאַבָּא פּוֹד יֹאמַר נוֹאָשׁ: הוּא הֶחְלִיט לִבְנוֹת כַּדּוּר פּוֹרֵחַ קָטָן וּלְהִמָּלֵט בְּעֶזְרָתוֹ אֶל הַחֹפֶשׁ. כֵּיצַד עָשׂוּ זֹאת, וְאֵיךְ הִסְתַּיֵּם הַמִּבְצָע? זֹאת כְּדַאי לָכֶם לִקְרֹא בַּסֵּפֶר

"הַלַּקְחָנִים בָּאֲוִיר": מֶתַח וְדִמְיוֹן, הוּמוֹר וְחָכְמַת חַיִּים שֶׁלֻּבְּבוּ יַחַד בְּסֵפֶר זֶה, הַמֵּכִיל גַּם בִּקֹּרֶת סְמוּיָה עַל הַחֶבְרָה הָאֱנוֹשִׁית. רָאוּי לְשַׁבֵּחַ תִּרְגּוּמָהּ הָרַעֲנָן וְהַנָּאֶה שֶׁל יוֹכֶבֶד פְּרִימַן, וְגַם צִיּוּרֶיהָ הַבְּרוּרִים וְהַנָּאִים שֶׁל דִּיאָנָה סְטַנְלִי יִזָּכְרוּ לְטוֹב.

מְעַט הַיְלָדִים

טִיּוּל בַּמִּדְבָּר

שָׁלוֹם, יְלָדִים טִיַּלְתִּי בַּמִּדְבָּר וְרָאִיתִי שָׁם שִׂיחִים יָפִים. הֵם נִרְאִים כְּמוֹ שִׂיחִים אֲפֹרִים, יְבֵשִׁים וּמֵתִים, אֲבָל הֵם חַיִּים. רָאִיתִי גַּם הַרְבֵּה חִפּוּשִׁיּוֹת. בִּשְׁעוֹת הַיּוֹם הָיָה עֲרָפֶל אָפֹר וְרָטֹב, לִקְרַאת הָעֶרֶב נַעֲשָׂה קָרִיר וְחָזַרְנוּ לְבֵיתֵנוּ שְׂמֵחִים.
יוּבַל בֶּן־שׁוֹשָׁן, בֶּן 10½, בַּת־יָם

*

עֶזְרָה לַזּוּלַת

עִוֵּר חוֹצֶה כְּבִישׁ וּכְמְעַט נִדְרָס;
יֶלֶד מוֹשִׁיט לוֹ יָד –
וְאֵין זֶה מַעֲשֶׂה קֹנְדָס.
זָקֵן מוֹעֵד בִּגְלַל קְלִפַּת בָּנָנָה;
בָּאָה לְעֶזְרָתוֹ יַלְדָּה קְטַנְטַנָּה.
צָב שׁוֹכֵב עַל גַּבּוֹ בְּלִי לָזוּז;
בָּא יֶלֶד וְהוֹפְכוֹ
כְּדֵי שֶׁיִּחְיֶה מֵאָה אָחוּז.
הֲרֵי לָכֶם מַעֲשִׂים טוֹבִים אֲחָדִים;
הִרְתְּמוּ גַּם אַתֶּם בְּסִיּוּעַ לַאֲחֵרִים!
לִיאוֹר כּוֹרְזֵן, כִּתָּה ג, רָמַת־הַשָּׁרוֹן

צָב קָטָן

צָב קָטָן וּשְׁמוֹ גָּדִי הָיָה רָעֵב מְאֹד.
הָלַךְ לְחַפֵּשׂ אֹכֶל. חִפֵּשׂ וְחִפֵּשׂ,
חִפֵּשׂ פֹּה, חִפֵּשׂ שָׁם, עַד שֶׁהִתְעַיֵּף;
וּפִתְאֹם רָאָה שִׂיחַ שֶׁל חַסָּה. הִתְקָרֵב,
נָגַס פֹּה, נָגַס שָׁם, וְאַחֲרֵי הָאֲרוּחָה
הָלַךְ לִישֹׁן וְנִרְדַּם.
עוֹבֵד יַעֲקֹבִי, כִּתָּה ד, בַּת־יָם

*

שְׁבִיל הֶעָשָׁן

שְׁבִיל הֶעָשָׁן הוֹלֵךְ וּמִתְעַרְבֵּל
וְעָלָיו צוֹעֲדִים אֲנָשִׁים אֲדִישִׁים,
טַף, נְעָרִים, וּקְשִׁישִׁים.
הֵם הוֹלְכִים וְהָעֲרָפֶל מְכַסֵּם כְּמוֹ יָם
צוֹעֲדִים הֵם כִּמְעַט אֶל קִצָּם.
הַמֶּרְחָק עַד סוֹף הַשְּׁבִיל, עַד קִצָּם
לֹא נִתָּן לְהַפְרָדָה לְעוֹלָם.
אֵין דֶּרֶךְ אֲחוֹרַנִּית לִנְעוּרִים,
אֵין דֶּרֶךְ, אֵין שְׁבִיל לַגִּבּוֹרִים.
אֶתְרַע מַזָּלוֹ שֶׁל הָעָם, אוֹמְרִים,
כִּי עַכְשָׁו אֵין וְלֹא יִהְיוּ גִּבּוֹרִים,
מִלְּבַד קֹמֶץ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם תִּקְוָתֵנוּ –
בְּמִקְרִים נוֹרָאִים יָבוֹאוּ לְעֶזְרָתֵנוּ.
אֶרֶז לִיפְשִׁיץ, כִּתָּה ו, חוֹלוֹן

כָּל פִּרְחֵי הַשָּׂדֶה

מֵאֵת כַּרְמִי כֵּץ־בֶּק

יָצָאתִי עִם אִמָּא לַשָּׂדֶה הַיָּרֹק,
דִּלַּגְתִּי, נִתַּרְתִּי, פָּרַצְתִּי בִּצְחוֹק,
וְרֵיחַ פְּרִיחָה שֶׁנִּשָּׂא מִסָּבִיב
הִכְרִיז לְלֹא קוֹל: הִגִּיעַ אָבִיב!

"הֵי," קָרָאתִי לְאִמָּא, "הִנֵּה
פֶּרַח סָגֹל!"
אַךְ אִמָּא כִּמְעַט קִלְקְלָה אֶת הַכֹּל,
כְּשֶׁעָנְתָה לִי מִיָּד, מִבְּלִי לְהַבִּיט:
"זֶה לֹא פֶּרַח סָגֹל! זֶה נוּמִית."
קָרָאתִי: "הִנֵּה עוֹד סָגֹל,
עוֹד נוּמִית חֲמוּדָה!"
וְאִמָּא תִּקְּנָה: "לֹא, זֶה
מְקוֹר הַחֲסִידָה!"
מִפֶּרַח סַבְיוֹן קָטַפְתִּי עָלְעָל,
אַךְ קִבַּלְתִּי הֶסְבֵּר שֶׁזֶּהוּ חַרְדָּל;
פֶּרַח כָּחֹל הִיא כַּנִּתָה מַרְגָּנִית,
פֶּרַח אָדֹם הָיָה כַּלָּנִית,
הַכָּתֹם נִקְרָא צִפָּרְנֵי־חָתוּל,
וְלִי כְּבָר נִמְאַס מֵאוֹתוֹ הַטִּיּוּל...
אֲנִי חוֹשֶׁבֶת שֶׁדַּוְקָא נָעִים
לִקְרֹא לִפְרָחִים בִּשְׁמוֹת שֶׁל צְבָעִים.
פְּרָחִים לֹא צְרִיכִים שֵׁמוֹת אֲחֵרִים;
הֵם לֹא מְשַׂחֲקִים, לֹא מְדַבְּרִים
עִם חֲבֵרִים,
גַּם לֹא קוֹרְאִים לָהֶם הַבַּיְתָה
כִּי כְּבָר מְאֻחָר...
הֵם נִשְׁאָרִים בִּמְקוֹמָם, לֹא
זָזִים עַד מָחָר.
הָיָה בֶּטַח אִישׁ שֶׁלֹּא
אָהַב צְמָחִים
וְלָכֵן נָתַן לָהֶם שֵׁמוֹת מְסֻבָּכִים...

יֵשׁ שְׁאֵלוֹת? יֵשׁ תְּשׁוּבוֹת!

אֵיפֹה נִמְצֵאת אֶרֶץ הָאֵשׁ, וְלָמָּה הִיא נִקְרֵאת כָּךְ?

דָּוִד כַּרְמְלִי, נְתַנְיָה

אֶרֶץ הָאֵשׁ (אוֹ בִּסְפָרַדִּית: טְיֶארָה דֶל פוּאֶגוֹ) הִיא, לְמַעֲשֶׂה, קְבוּצַת אִיִּים הַנִּמְצֵאת בַּקָּצֶה הַדְּרוֹמִי שֶׁל יַבֶּשֶׁת אֲמֶרִיקָה, בֵּין הָאוֹקְיָנוֹס הָאַטְלַנְטִי וְהָאוֹקְיָנוֹס הַשָּׁקֵט. הַקְּבוּצָה כּוֹלֶלֶת אִי אֶחָד גָּדוֹל בְּשֵׁם "אֶרֶץ הָאֵשׁ", שֶׁשִּׁטְחוֹ כִּשְׁנֵי שְׁלִישִׁים שֶׁל שֶׁטַח הָ"אֶרֶץ" כֻּלָּהּ, וּסְבִיבוֹ עוֹד כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִיִּים הַרָרִיִּים זְעִירִים. אֶרֶץ הָאֵשׁ אֵינֶנָּה מְדִינָה עַצְמָאִית, וְאִיִּיהָ שַׁיָּכִים לְאַרְגֶּנְטִינָה (כִּשְׁלִישׁ מִשִּׁטְחָם) וּלְצִ'ילֶה. בִּירָתָהּ הַקְּטַנָּה, אוּשׁוּאָיָה (כְּאַלְפַּיִם תּוֹשָׁבִים) הִיא הָעִיר הַדְּרוֹמִית בְּיוֹתֵר עַל פְּנֵי כַּדּוּר־הָאָרֶץ.
סְעָרוֹת אֵינְסוֹפִיּוֹת תּוֹקְפוֹת אֶת אַלְפֵי הָאִיִּים הַקְּטַנִּים, וְהַיָּם שָׁם תָּמִיד גּוֹעֵשׁ וְקוֹצֵף. כְּשֶׁהִתְקָרְבָה בִּשְׁנַת 1520 סְפִינָתוֹ שֶׁל פֶרְנַנְדוֹ דֶה מַגֶּלָן לְאוֹתוֹ אֵזוֹר, בְּמַסָּעוֹ הַמְפֻרְסָם מִסָּבִיב לְכַדּוּר הָאָרֶץ, נִרְאוּ בְּעֵינֵי הַמַּלָּחִים רְסִיסֵי הַמַּיִם הַסּוֹעֲרִים הַמְזַנְּקִים לַמָּרוֹם כְּתִמְרוֹת עָשָׁן רָחוֹק, הַמִּתַּמֵּר אַט עָל, וְקָרְאוּ: "הֵי, הַבִּיטוּ! אֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים אֶל אֶרֶץ הָאֵשׁ!" וּמֵאָז נִקְרָא הַמָּקוֹם בִּשְׁמוֹ זֶה.

שֶׁלֶט

מֵאֵת שְׁלֹמֹה טַנַּאי

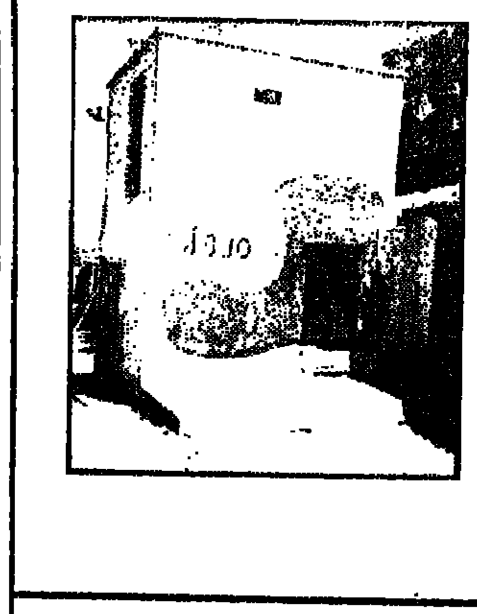

אֵיךְ יוֹדְעִים אִם מוֹכְרִים בַּחֲנוּת
שִׂמְלָה, גְּלִידָה אוֹ נַעֲלַיִם?
פָּשׁוּט: עַל כָּל חֲנוּת אוֹ בֵּית־מִמְכָּר
תָּלוּי שֶׁלֶט מֵאִיר עֵינַיִם.

וּבְחָצֵר יְשָׁנָה בְּזִכְרוֹן־יַעֲקֹב
מְצֻיֶּרֶת נַעַל עַל קִיר וְדֶלֶת;
מֵרָחוֹק כְּבָר יוֹדְעִים שֶׁזּוֹ סַנְדְּלָרִיָּה,
כִּי כָּל הַקִּיר הוּא הַשֶּׁלֶט!

חַלּוֹנוֹת בְּאַרְמוֹן־הַמֶּלֶךְ

מֵאֵת רָחֵל שַׁפִּיר

"הָאַרְמוֹן הַזֶּה נִמְאַס עָלַי," אָמַר הַמֶּלֶךְ לְשָׂרָיו, "כַּמָּה זְמַן יָכוֹל אֲנִי לְהִתְהַלֵּךְ בְּאוֹתָם הַחֲדָרִים וּלְהִסְתַּכֵּל עַל אוֹתָם הַקִּירוֹת?"
"אַרְמוֹן חָדָשׁ נִבְנֶה לְךָ, מַלְכֵּנוּ הַנַּעֲרָץ," הִבְטִיחוּ לוֹ הַשָּׂרִים, "וְהוּא יִהְיֶה גָּדוֹל וּמְפֹאָר מִכָּל אַרְמְנוֹת הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּתֵבֵל כֻּלָּהּ. אֶת הַקִּירוֹת נְצַפֶּה בְּזָהָב, וְחַלּוֹנוֹת לֹא נִפְתַּח בָּהֶם, כְּדֵי שֶׁזִּמְזוּם הַדְּבוֹרִים בְּגַן־הַשּׁוֹשַׁנִּים לֹא יַפְרִיעַ לִמְנוּחָתְךָ, וּכְדֵי שֶׁהָאָבָק לֹא יַחְדֹּר פְּנִימָה וְלֹא יַעֲכִיר אֶת מַרְאוֹת־הַבְּדֹלַח אֲשֶׁר בָּאַרְמוֹן."
"הַאִם תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ בְּאַרְמוֹנִי?" שָׁאַל הַמֶּלֶךְ, "הֲיִבַשֵּׂם הָאָבִיב אֶת חֲדָרַי? וְהָרוּחַ – הַאִם תָּבוֹא לְלַטֵּף אֶת פָּנַי כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי?"
"הַחָפֵץ מַלְכֵּנוּ כִּי נוֹרִיד לוֹ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְנִתְלֶנָּה בָּאַרְמוֹן?" שָׁאֲלוּ הַשָּׂרִים, "וּמִי הוּא זֶה אֲשֶׁר יוּכַל לִלְכֹּד אֶת הָרוּחַ?"
הַמֶּלֶךְ לֹא עָנָה לָהֶם וְהֵרִים אֶת שַׁרְבִיטוֹ לְאוֹת, כִּי תַּם הָרֵאָיוֹן.
יָשְׁבוּ הַשָּׂרִים וְחָשְׁבוּ מָה לַעֲשׂוֹת. לְבַסּוֹף אָמְרוּ:
"שֶׁמֶשׁ גְּדוֹלָה יְצַיֵּר הַצַּיָּר, וְקַרְנֵי זָהָב אֲרֻכּוֹת יִצְבַּע מִסָּבִיב, עַד כִּי הַמִּסְתַּכֵּל בָּהֶן יַחְשֹׁב כִּי שֶׁמֶשׁ אֲמִתִּית לְפָנָיו. וּמַזְגָנִים נַתְקִין בְּתוֹךְ הַקִּירוֹת, וְהֵם יַזְרִימוּ מַשָּׁבֵי אֲוִיר רַעֲנַנִּים לְתוֹךְ הַחֲדָרִים."

וְכָךְ עָשׂוּ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁלְמָה הַמְּלָאכָה, תָּקְעוּ הַחֲצוֹצְרוֹת, הַשּׁוֹפָרוֹת הֵרִיעוּ, הַמֶּלֶךְ בָּא לַחֲנֹךְ אֶת אַרְמוֹנוֹ הֶחָדָשׁ. עָלָה בְּמַדְרֵגוֹת הַשַּׁיִשׁ הַלְּבָנוֹת, עָבַר בַּפְּרוֹזְדוֹר הָאָרֹךְ וְנִכְנַס לַטְּרַקְלִין הַמֶּרְכָּזִי: הִבִּיט סָבִיב וְשָׁאַל: "הֵיכָן הַשֶּׁמֶשׁ?"
"הִנֵּה הִיא לְפָנֶיךָ!" קָרְאוּ הַשָּׂרִים וְהִצְבִּיעוּ לְעֵבֶר הַתְּמוּנָה הַגְּדוֹלָה שֶׁהִתְנוֹסְסָה עַל הַקִּיר. אַחַר־כָּךְ לָחֲצוּ עַל הַמֶּתֶג הַמַּפְעִיל אֶת הַמַּזְגָנִים.
"לָאו" קָרָא הַמֶּלֶךְ, "אֵין זוֹ הַשֶּׁמֶשׁ הָאֲמִתִּית, וְלֹא זֹאת הָרוּחַ אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתִּי. הוֹנֵיתֶם אוֹתִי, וְכֻלְּכֶם תֵּעָנְשׁוּ!"
יָצָא הַמֶּלֶךְ מִן הָאַרְמוֹן, וְהַשָּׂרִים עָמְדוּ נְבוֹכִים וַחֲפוּיֵי רֹאשׁ. עָבַר שָׁם יֶלֶד קָטָן עִם אִמּוֹ; וְהַיֶּלֶד הִבִּיט בָּאַרְמוֹן וְשָׁאַל: "מַהוּ הַבַּיִת הַמּוּזָר הַזֶּה?"
"הַס!" נִפְחֲדָה הָאֵם לְהַשְׁתִּיקוֹ. וּזְקַן הַשָּׂרִים קָפַץ וּפָנָיו צָהֲלוּ:
"מָצָאתִי! עַתָּה אֲנִי יוֹדֵעַ מַהוּ שֶׁחָסֵר בָּאַרְמוֹן: חַלּוֹן!"
"חַלּוֹן?" שָׁאֲלוּ חֲבֵרָיו, "סְתָם חַלּוֹן רָגִיל וּפָשׁוּט, כְּגוֹן זֶה שֶׁבּוֹנִים הָאֶזְרָחִים בְּבָתֵּיהֶם הַקְּטַנִּים וּבִצְרִיפֵיהֶם הַדַּלִּים?"
"חַלּוֹן!" קָרָא הַשַּׂר הַנִּרְגָּשׁ, "חַלּוֹן גָּדוֹל נִפְתַּח בָּאַרְמוֹן הֶחָדָשׁ, וְהַשֶּׁמֶשׁ תִּזְרַח לְמַלְכֵּנוּ, וְהָאָבִיב יִכָּנֵס וִיבַשֵּׂם אֶת הַחֲדָרִים בְּשֶׁפַע־רֵיחוֹתָיו; וְהָרוּחַ תָּבוֹא לְלַטֵּף אֶת מִצְחוֹ כַּאֲשֶׁר אָהֵב."
"הֵידָד!" הֵרִיעוּ הַשָּׂרִים בְּצָהֳלָה, "סוֹף סוֹף נִמְצָא הַפִּתְרוֹן: לִפְתֹּחַ חַלּוֹן בָּאַרְמוֹן."

שַׁעֲשׁוּעוֹן

את הפתרונים (בלבד) יש לשלוח לשעשועון "ידיעות אחרונות לילדים" ת.ד. 1431 ת"א, 61013

תשחץ

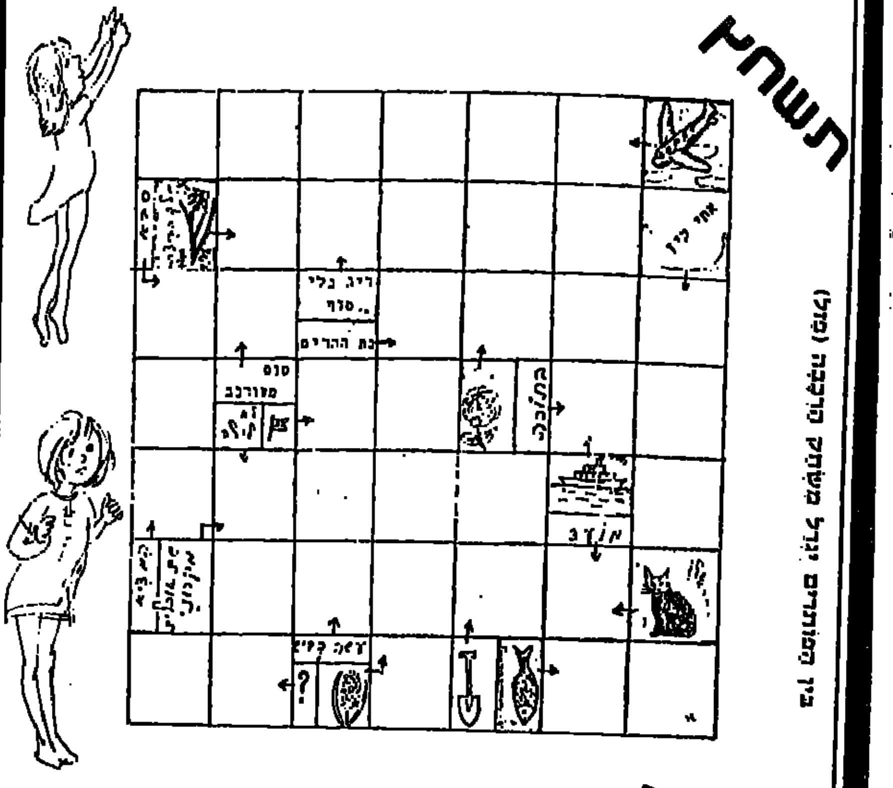

צִפֳּרִים

אֲנִי צִפּוֹר שֶׁל צִפֳּרִים,
אַחַת בָּרֹאשׁ, אַחַת בַּגּוּף,
מִצַּד יָמִין יֵשׁ עוֹף דָּגָה,
בְּתוֹךְ גּוּפִי – יוֹנֵק קְטַנְטַן,
וּבְרֹאשִׁי – בַּנַּאי אָמָן,
וּמִצַּד שְׂמֹאל – יֵשׁ עוֹף שֶׁל קָנֶה,
וְעִם אַרְבַּעְתָּן אָעוּף,
אַחַת בְּכָל כָּנָף אָרִים.

מִי הֵם הָאַרְבָּעָה?

טִיּוּל לְחֵיפָה

רֹן נָסַע בְּרַכֶּבֶת לְחֵיפָה. בִּשְׁעַת הַנְּסִיעָה הִסְתַּכֵּל מִבַּעַד לַחַלּוֹן וְרָאָה נוֹפִים שׁוֹנִים וַאֲנָשִׁים הָעוֹסְקִים בַּעֲבוֹדוֹת שׁוֹנוֹת. תְּחִלָּה רָאָה אֶת קְבוּצַת הָאֲנָשִׁים הַמּוֹפִיעָה בְּצִיּוּר 1, וְהֵם הִזְכִּירוּ לוֹ שֵׁם שֶׁל יִשּׁוּב בַּגָּלִיל הַתַּחְתּוֹן. אַחַר־כָּךְ רָאָה אֶת הַקְּבוּצָה הַשְּׁנִיָּה, וְזוֹ הִזְכִּירָה לוֹ שֵׁם שֶׁל יִשּׁוּב בְּבִקְעַת יַבְנְאֵל. קְבוּצַת הָאֲנָשִׁים הַשְּׁלִישִׁית שֶׁרָאָה בַּדֶּרֶךְ, הֶעֶלְתָה בְּדַעְתּוֹ שֵׁם שֶׁל יִשּׁוּב הַשּׁוֹכֵן בְּחוֹף הַכַּרְמֶל.
הֲתֵדְעוּ בַּמֶּה עָסְקוּ הָאֲנָשִׁים וּמַה שְּׁמוֹת הַיִּשּׁוּבִים, שֶׁעָלוּ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל רֹן?